

บทที่ 5

มนุษย์ในแง่เทววิทยา

เตยาร์คเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่พยายามตีความหมายเทววิทยาแบบคริสต์ให้เข้ากับโลกทัศน์ของคนในสมัยของเขา ดังนั้นในบทนี้จะยกตัวอย่างการตีความแบบใหม่เกี่ยวกับบาปกำเนิด การไถ่บาปและผลของการไถ่บาปซึ่งเป็นคำสอนสำคัญเรื่องหนึ่งของคริสตศาสนา นอกจากนี้ความคิดเกี่ยวกับศีลมหาสนิทจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงอิทธิพลของพระเยซูคริสต์ที่มีต่อมนุษย์ในการทำให้มนุษยชาติมีเอกภาพสมบูรณ์ที่สุด เตยาร์คได้เน้นถึงความสำคัญของคริสตศาสนจักรว่าเป็นเครื่องมืออันคาลิให้มนุษย์มีเอกภาพกับพระเจ้าและมีเอกภาพระหว่างมนุษยชาติให้เป็นจริงได้

ก. ความหมายและขอบเขตของ "เทววิทยา"

ก่อนที่จะกล่าวถึงเทววิทยาของเตยาร์คควรที่จะกล่าวถึงนิยามของคำนี้เสียก่อน รากศัพท์คำว่า "เทววิทยา" (Theology) หมายถึง "ถ้อยคำเกี่ยวกับพระเจ้า" เทววิทยาเป็นผลงานของมนุษย์ซึ่งพยายามที่จะบรรยายถึงพระเจ้า เทววิทยาของคริสตศาสนามีเอกลักษณ์ดังนี้คือเป็นการอธิบายถึงพระเจ้าโดยเริ่มจากการไขแสงของพระเจ้าในประวัติศาสตร์ ซึ่งถึงจุดยอดในองค์พระคริสต์ พระองค์ทรงเป็นความบริบูรณ์ของพระวาจาของพระเจ้าที่ตรัสแก่มนุษย์ "ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้า มีแต่พระบุตรองค์เดียวของพระองค์เท่านั้นที่สำแดงให้รู้จักพระเจ้า เพราะพระองค์อยู่ใกล้ชิดพระบิดา" (ยอห์น 1.18) พระเจ้าในคริสตศาสนาเป็นองค์ผู้ตรัสโดยได้ไขแสงพระองค์และแผนการไถ่กู้ในประวัติศาสตร์แห่งความรอดอันยาวนานและต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากพวกอิสราเอล (บรรพบุรุษของยิวปัจจุบัน) และถึงจุดสุดยอดในพระคริสต์เจ้า "องค์ผู้เบิกเผยอันสมบูรณ์ที่สุด"

ความรู้เกี่ยวกับพระเจ้าเป็นจริงได้เพราะพระคริสต์เจ้าเป็นพระวจนาตถ์ที่ทรงรับเอากายและมีชีวิตอยู่ท่ามกลางมนุษย์ (ยอห์น 1.14)

ในภาคปฏิบัติแล้ว เราอาจให้คำนิยามแก่เทววิทยาว่าเป็นแผนงานของผู้ที่มีความเชื่อซึ่งใช้สติปัญญาของตนเพื่อจะได้เข้าใจและเจริญชีวิตให้ดีกว่าในสิ่งที่ตนได้ยึดถือและปฏิบัติ โดยอาศัยความเชื่อที่เป็นที่ยอมรับของพระศาสนจักร¹

ข. ปัญหาของเทยาร์คและแนวทางแก้ปัญหาค่านเทววิทยา

ปัญหาสำคัญสำหรับเทยาร์คตลอดชีวิตของเขาคือหาความสัมพันธ์ระหว่างโลกกับพระเจ้า เทยาร์คพยายามมีท่าทีใหม่ในการมองโลก และให้ความหมายใหม่แก่เทววิทยา เพราะท่าทีทางจิตของคนสมัยปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากความเจริญทางวิทยาศาสตร์มากโดยเฉพาะจากการค้นพบ ความยิ่งใหญ่ของโครงสร้างอวกาศซึ่งทำให้มนุษยชาติมีความกลัว เอกภพ

การค้นพบนี้มีผลทางจิตใจมนุษย์มาก คนสมัยใหม่จำนวนมากไม่เห็นและไม่เชื่อในพระเจ้าผู้ซึ่งช่วยให้โลกก้าวหน้าหรือถึงความสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามเขามีเทววิทยาแบบใหม่คือการมีทัศนคติและความสำนึกถึงภาระของตนในโลกนี้ด้วยความรับผิดชอบต่ออนาคตของโลก ท่าทีเช่นนี้มีมาแต่สมัยเรอเนซองส์ที่เริ่มมีการค้นพบทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์นั้นคือเริ่มมีมนุษยนิยมแบบใหม่ซึ่งถือว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ มนุษย์ใช้พลังงานในการสร้างโลกที่ดีกว่า ยุติธรรมกว่าและนำวิวัฒนาการไปสู่ความสมบูรณ์

เพื่อเป็นการกระตุ้นคนสมัยใหม่เทยาร์คสอนว่าทุกศาสนาควรได้รับความช่วยเหลือจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การดำเนินชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมให้มากขึ้น

เทยาร์คเห็นว่าควรมีวิธีอธิบายเทววิทยาให้เข้ากับคนสมัยใหม่ที่ยอมรับการค้นพบดังกล่าว ศาสนากำหนดโดย "ความเป็นสากลและความเป็นอนาคต" อันเป็นคำเดียวกับการค้นพบดังกล่าวแต่ความหมายไม่เหมือนกันเสมอไป เพราะกำเนิดของสากลนิยมและอนาคตนิยม

¹ โกล์, ฟรังซิส. "เทววิทยาคืออะไร." แสงธรรมปริทัศน์. 3 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2522) : หน้า 81-83.

ของโลกสมัยใหม่แสดงถึงลักษณะสรรพทวะ อำนวยภายใน และวิวัฒนาการขณะที่คริสตศาสนา ได้รับความเป็นบุคคลอยู่เหนือโลก .ความสัมพันธ์ที่มีอำนาจและเป็นคำสอนที่ตายตัว สิ่งที่เคยยาร์ด เรียกร่องจากนักเทววิทยามีดังนี้คือ

1. ปรับปรุงความคิดทางเทววิทยาในสมัยของเราที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับที่ปีศาจกรีกพยายามอธิบายคำสอนคริสตศาสนาด้วยปรัชญาของเพลโตและ อริสโตเติล เราควรใช้ภาษาที่คนร่วมสมัยเข้าใจ เช่นแต่ก่อนเราอธิบายโลกเป็นแบบสถิตย์ ก็เพราะความเชื่อของคนสมัยนั้นเป็นเช่นนั้น แต่สมัยนี้คนจะเข้าใจการอวดการของพระเจ้าในโลก ต่อเมื่อใช้ทฤษฎีวิวัฒนาการ เพราะถ้าเราใช้ภาษาและโลกทัศน์แบบเก่า คนอื่นจะเห็นว่า ไม่มีความหมาย

2. เคยยาร์ดแนะนำให้คริสตศาสนารับความคิดเกี่ยวกับโลกในแง่พลังวัตแทนแบบสถิตย์ และให้นำมาอธิบายคำสอนที่เกี่ยวกับเอกภพ เช่น การสร้าง วิญญาณ ความชั่ว พระคริสต์ (บาปกำเนิด กางเขน การกลับเป็นขึ้นมาจากความตาย ปาฐะเซีย ความรักของพระเจ้า)

3. ศาสนจักรควรอธิบายเรื่องความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณและจิตใจแบบใหม่ เพื่อขจัดความขัดแย้งระหว่างภารกิจต่อโลกกับความศรัทธาต่อศาสนา เคยยาร์ดตระหนักถึง "ความเป็นจริงแบบชาวโลก" ว่าคริสตชนควรสำนึกถึงสถานการณ์ของเขาในโลกและใช้ เป็นหลักสำหรับชีวิตภายในของเขา เป็นกิจกรรมที่มีจุดหมายสมบูรณ์และสนับสนุนการใช้พลัง ของเขาเป็นการผดานคุณค่าทางวัฒนธรรมและสังคมต่อการมองโลกแบบชาวคริสต์

มนุษย์กำลังร่วมมือกับพระเจ้าในการสร้างโลกเพื่อไปสู่ความเต็มเปี่ยมขั้นสุดท้าย ในพระคริสต์ โนมมนุษย์มีน้ำใจทำงานเพื่อสังคม น้ำใจนี้เป็นเหมือนพลังเรเคียลที่เรงเราเขา ให้ไปสู่สภาพชุมชนแห่งบุคคลรวมที่สูงส่ง ผลสำเร็จของวิวัฒนาการ เกิดจากการตัดสินใจอย่าง เสรีของมนุษย์และการร่วมมือกัน เคยยาร์ดยืนยันว่าจุดโอเมก้าเป็นแหล่งบุคคลและ เป้าหมาย ของความรัก พระองค์เป็นผู้กระตุ้นการตัดสินใจนี้โดยประกันความแน่นอนของความสำเร็จ ในตอนท้ายและตอบสนองความพยายามของมนุษย์ด้วย

บาปกำเนิด การไถ่บาปและผลของการไถ่บาป

คำสอนทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของบาปกำเนิดและผลของบาปกำเนิด

เนื่องจากพระเจ้าเป็นบุคคลที่มีเสรีภาพและเป็นผู้ประคับประคองของฉายาของพระองค์ให้แก่มนุษย์ มนุษย์จึงเป็นบุคคลและมีเสรีภาพด้วย

พระเจ้าสร้างสรรพสิ่งขึ้นเพราะพระองค์มีพระทัยที่ถ่ายทอดชีวิตพระเจ้าใหม่มนุษย์โดยพระองค์ "พิมพ์ภาพ" ของพระองค์เองในสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างมา พระองค์ทรงประทานความสามารถพิเศษใหม่มนุษย์รู้จักพระเจ้าที่อยู่ในตัวของเขาคือตัวของเขาเอง ทำให้เขาสามารถสำนึกได้ว่า ตัวเขาเองคือ ทางหนึ่งที่พระเจ้าเปิดเผยพระองค์ในโลกนี้ ประวัติศาสตร์ของมนุษย์จึงเป็นการไขแสงของพระเจ้านั่นเอง คือ พระเจ้าทรง "ถ่ายทอดความเป็น (Being)" ของพระองค์เองในตัวมนุษย์ การเป็นฉายาของพระองค์คือการเป็น "เพื่อน" ที่เปิดเผย "ความเป็น" ของพระเจ้า คนกับพระเจ้าจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เราจึงกล่าวว่า ความสมบูรณ์ที่แท้จริงของมนุษย์อยู่ในพระเจ้าเท่านั้น

1. สภาพของบาปกำเนิด

บาปหมายถึงการละเมิดต่อกำสั่งของพระเจ้าโดยตั้งใจ ผู้ละเมิดเองต้องมีความรับผิดชอบต่อพระเจ้า ความหมายแรกเป็นบาปแรกในมนุษยชาติ (First Sin) ซึ่งกระทำโดยอัครทูตพรพบุรุษแรกของมนุษยชาติซึ่งทำให้สังคมมนุษย์เปลี่ยนไปจากการเป็นมิตรกับพระเจ้ากลายเป็นการห่างเหินจากพระเจ้า ความหมายที่สองเป็นสถานะที่มีกวนการ ศักดิ์สิทธิ์ของแคว้นบุคคล (Original Sin) บาปกำเนิดจึงหมายถึง การที่มนุษย์ปิดตัวเองในตัวเอง เนื่องจากความอ่อนแอไม่สามารถรัก ทำลายกำแพงสภาพทุกขังตัวเอง สภาพวิญญานที่ไม่มีอิสระเต็มที่ที่จะตัดสินใจได้อย่างแท้จริง มนุษย์ในบาปกำเนิดไม่สามารถไปสู่อุตรภาวะได้ เขาไม่สามารถสัมพันธ์กับพระเจ้าและบุคคลอื่นได้อย่างถูกต้อง

บทปฐมกาล (Genesis) เป็นตอนที่ผู้ประพันธ์ต้องการเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของมนุษย์โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ของพระเจ้ากับมนุษย์ พระเจ้ามีพันธสัญญาับชาวอิสราเอลเป็นเวลาหลายศตวรรษตั้งแต่เหตุการณ์ที่ภูเขาศินาย พระเจ้าปกป้องรักษาและช่วยให้มนุษย์รอด ถึงอย่างไรชาวอิสราเอลยังคงทำบาป ผู้ประพันธ์บทปฐมกาลต้องการอธิบายว่าบาปเกิดได้อย่างไร ความชั่วมาจากไหน คำตอบคือบาปไม่ใช่มาจากพระเจ้า แต่มาจากการกระทำของมนุษย์ การบรรยายเรื่องเกี่ยวกับอาดัมเอวาจึงเป็นการป้องกันพระเจ้าและขอให้มนุษย์ต่อต้านบาปและมีความมั่นใจในพระเจ้าเสียใหม่ ผู้ประพันธ์อาจนำเอาวัฒนธรรมของคนทางศาสนาที่ล้อมรอบชาวอิสราเอล (พวกคานาไนต์) มาช่วยอธิบายด้วย เพื่อให้คนในสมัยนั้นเข้าใจง่ายขึ้น ผู้ประพันธ์พยายามเขียนด้วยความคิดว่าพระเจ้าดำรงพระชนม์อยู่ในประชากรของพระองค์ โทษของบาปกำเนิดมาจากการกระทำของมนุษย์เอง ตลอดประวัติศาสตร์ยิวชาวยิวรอคอยให้พระเจ้าส่งผู้ช่วยให้รอดมาทำให้เขาพ้นจากบาป ในพระธรรมใหม่ยืนยันว่า แสงสว่างของพระคริสต์ทำให้เข้าใจเรื่องสวนเอเดนซึ่งเป็นสถานที่แห่งแรกที่มนุษย์ถูกแรกอุบัติขึ้น พระเยซูคริสต์นั่นเองที่จะมาช่วยมนุษย์ให้มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าเสียใหม่

ในบทปฐมกาล เริ่มต้นด้วยพระเจ้ามีความสัมพันธ์อันดีกับมนุษย์ พระเจ้าสร้างสวนหนึ่ง (สวนเอเดน) ที่มีน้ำ พืชพันธุ์ที่อุดมสมบูรณ์ สวนนี้กำหนดให้เป็นของขวัญสำหรับมนุษย์มนุษย์จึงเป็นเหมือนคนทำสวน ต้นไม้แห่งชีวิตอยู่ในใจกลางของสวนเป็นสิ่งสำคัญพิเศษ เป็นเหมือนสัญลักษณ์ของอมตภาพเพื่อให้คนมีชีวิตยาวนาน ต่อมากล่าวถึงต้นไม้แห่งความรู้ดีชั่ว บางทีต้นไม้ทั้งสองก็ถือว่าเป็นอันเดียวกัน

เหตุการณ์ที่เป็นต้นเหตุของชตากรรมของมนุษยชาติ เริ่มด้วยคำสั่งของพระเจ้า เป็นคำกล่าวที่แสดงความรัก ความห่วงใยซึ่งปรารถนาจะป้องกันมนุษย์ให้พ้นจากอันตราย พระเจ้าให้ความใกล้ชิดกับมนุษย์เช่นพระเจ้าพันเป่าลมหายใจให้ชีวิตมนุษย์ แต่มนุษย์คิดว่าเขาเป็นเพียงภาพจำลองหรือฉายาของพระเจ้าและได้พยายามตีตนเสมอพระเจ้าโดยไม่ทำตามคำสั่งของพระเจ้าที่ไม่ให้กินผลไม้จากต้นไม้ที่อยู่กลางสวน มิฉะนั้นมนุษย์จะตาย

เสรีภาพเป็นคุณธรรมและเป็นอันตรายที่สุดใบบรรคาพรสวรรค์ของพระเจ้าผู้ทรงพระประสงค์ให้มนุษย์มีส่วนในคุณธรรมในการปกครองตนเอง จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเราเห็นว่าพระสวรรค์นี้ยิ่งใหญ่มากไปสำหรับความอ่อนแอของผู้รับ ในเรื่องเล่าถึงผู้ที่เป็นตัวการหลอกผู้หญิง (เอวา) ด้วยความปรารถนา 3 อย่าง คือ ความโลภ ทางสุนทรีย์ศาสตร์และทางปัญญาที่จะรู้ตัวหรือความปรารถนาที่จะเป็นเหมือนพระเจ้า ผู้ซึ่งวางไม่ให้มนุษย์ทำตามคำสั่งของพระเจ้า ความไม่เชื่อฟัง ความหยิ่งยะโสจึงเป็นสาเหตุของบาปของมนุษย์

รูปภายนอกของบาปคงไม่ใช่บาปทางเพศแต่จะเป็นความปรารถนาที่จะรู้ตัวตามความคิดของชาวฮีบรูไม่ใช่ความรู้แง่ทฤษฎีแบบกรีก (Theoretical Knowledge) แต่เป็นความรู้แง่ปฏิบัติ (Practical Knowledge) คือแง่การผลิต เป็นเรื่องของความเป็นนายเหนือสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกรู้ออกคำสั่งเหนือสิ่งถูกรู ดังนั้น ยิ่งมีความรู้มาก ความสามารถของมนุษย์ในการจัดการสิ่งต่าง ๆ ก็มากขึ้น เพื่อมีอำนาจอย่างไม่จำกัดและการปกครองตนเอง คำว่า "ดีและชั่ว" ในพระธรรมเดิมหมายถึงความเป็นจริงทั้งหมด ทุกสิ่งที่มีในอาณาจักรของมนุษย์ เป็นอำนาจบริหารของมนุษย์ คือกำจัดระเบียบศีลธรรมด้วย ความจริงแล้วศีลธรรมเป็นพื้นฐานหนึ่งซึ่งรักษาประโยชน์ของมนุษย์ทั้งหมด สรุปลแล้วมนุษย์พยายามขจัดอิทธิพลของพระเจ้า เขาต้องการมาตรฐานสำหรับกิจกรรมของเขาทั้งหมด ต้องการปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ มนุษย์เองตั้งใจเป็นมาตรการของทุกสิ่ง ปฏิเสธที่จะรับว่าพระเจ้าเป็นมาตรฐานของชีวิต ดังนั้นความปรารถนาความรู้ตัวเป็นทัศนคติต่อต้านพระเจ้า โดยการกินผลไม้ของต้นไม้ที่รู้ตัวอันเป็นสัญลักษณ์แห่งการปฏิเสธพระเจ้า

คนมีเสรีภาพในการตัดสินใจ เสรีภาพจึงเป็นเงื่อนไขของความรักที่แท้จริง "การตกในบาป" ของมนุษย์ชี้ให้เห็นการใช้เสรีภาพของมนุษย์ที่เลือกตนเองมากกว่าพระเจ้า การเป็น "กบฏ" ต่อพระเจ้าผู้สร้างเป็นการ "เหินห่าง" จากชีวิตที่แท้จริงของตนเอง

เชนต้ออกัสตินชี้แจงเกี่ยวกับความเป็นสากลของบาปกำเนิดว่า ทำไมมนุษย์ต้องการความรอดจากบาป มนุษย์แต่ละคนถูกแยกจากพระเจ้าเขาต้องคืนดีกับพระเจ้าโดยทางพระคริสต์

ในแง่ที่ไม่ได้บอกถึงเงื่อนไขของอาคัมก่อนทำบาปและผลของบาปสำหรับอาคัม เช่นค
ออกัสตินเสนอว่าบาปกำเนิดไม่ใช่มีผลต่ออาคัมคนใดคนหนึ่งแต่เป็นความจริงสากลที่ลึกซึ้งของ
พระวรสารเพราะอาคัมเป็นตัวแทนของมนุษยชาติ เช่นคโทมัส อะไควนัสก็เห็นว่าอาคัม
เป็นบรรพบุรุษคนแรกของมนุษยชาติ

ชาวคริสต์เชื่อว่ามิมีมนุษย์อยู่เดี่ยวคนเดียวเริ่มมีมนุษย์ในโลก แต่มีผู้ค้านว่าเมื่อไม่
บอกสถานที่เกิดของมนุษย์คนแรกๆหรือกลุ่มแรกๆ ก็จะตอบปัญหานี้ไม่ได้ เพราะมีชาติพันธุ์
มนุษย์อยู่กระจายกระจายตามส่วนต่างๆของโลก และมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจาก
สาเหตุต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของสภาพแวดล้อม การสอนความจริงเกี่ยวกับมนุษย์
คนแรกต้องมองในแง่ที่ซึ่งดูตัวอย่างได้จากพระคำวิเศษของพระสันตปาปาปิอุสที่ 12 ว่า

ผู้ที่มีความเชื่อไม่อาจจะยึดความเห็นซึ่งเป็นที่กล่าวขวัญทั่วไปว่าหลังจากสมัยอาคัม
แล้วโลกมีมนุษย์แต่หลายคนที่ไม่ได้กำเนิดจากอาคัม หรือการยืนยันว่า อาคัมเป็น
เพียงชื่อหนึ่งสำหรับบรรพบุรุษหลายคน ขณะนี้เราไม่ทราบว่าจะประนีประนอมความ
เห็นนี้กับคำสอนของศาสนาใดอย่างไร เพราะพระศาสนจักรสอนเกี่ยวกับบาปกำเนิด
ว่ากระทำโดยอาคัมคนเดียวในประวัติศาสตร์จริง ๆ และผลของบาปผ่านมาจาก
บรรพบุรุษมาสู่มนุษย์ทุกคน¹

บทความนี้ไม่ปฏิเสธทั้งพหุกำเนิด(Polygenism)หรือเห็นด้วยกับเอกกำเนิด
(Monogenism) โดยตรง คำสอนเรื่องบาปกำเนิดที่ประกาศในสภาสังคายนาแห่งเตรนต์
(Council of Trent) ประนีประนอมกับพหุกำเนิด เมื่อเราตีความแล้วจะเห็นว่า
สภาสังคายนาแห่งเตรนต์ตั้งใจสอนว่าบาปกำเนิดถูกส่งมาจากบิดาเดียว สมณสารของ
พระสันตปาปาปิอุสที่ 12 ยอมรับพหุกำเนิดถ้าเข้ากันได้กับคำสอนของศาสนาคริสต์ เช่นคปอล

¹Hauret, Charles, Beginnings (Genesis and Modern Science),
Translated by John F. Mc. Donnell, O.P. (Iowa : The Priory Press,
1964), p. 209.

เปรียบเทียบฐานะระหว่างพระเยซูกับอาดัม (โรม 5.12-19) เซนต์ปอลเรียกพระคริสต์
เป็นบรรพบุรุษที่สองของมนุษยชาติในแง่จิตใจ พระองค์ทำหน้าที่ผู้ไถ่อย่างสมบูรณ์ได้ถึงแม้ไม่
เกี่ยวเนื่องทางชีววิทยาและกรรมพันธุ์ระหว่างพระองค์กับมนุษย์อื่น ๆ พระเจ้ายกย่องให้พระเยซู
เป็นตัวแทนความรอดของทุกคนเพราะพระองค์เป็นผู้สร้างทุกสิ่ง เราอาจพูดได้ว่าพระเยซูคริสต์
เป็นผู้แทนที่ถูกตั้งขึ้นสำหรับมนุษย์คนอื่น เพื่อว่าชุมชนของผู้ได้รับความรอดแล้วจะได้ทำภารกิจ
การไถ่บาปต่อไปเพื่อช่วยให้คนอื่นรอดด้วย การสร้างทั้งหมดคือประวัติศาสตร์ของมนุษย์ที่เกิดขึ้น
ภายในกระบวนการของจักรวาล โดยมีพระคริสต์เป็นศูนย์กลางตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว¹

บาปของอาดัมถูกถ่ายทอดเหมือนเป็นหน่วยชีวะหรือคล้ายการครอบครองถ่ายทอด
ทางกายภาพ (โรม 5.12-19) ในสองบทแรกของปฐมกาล เราไม่เห็นแบบเอกก่าเน็ค
แต่เราเห็นในปฐมกาลบทที่ 3 ที่พูดถึงสภาพของมนุษย์ บาปและเงื่อนไขที่หายไป ผู้ประพันธ์
บทปฐมกาลเห็นมนุษยชาติเกี่ยวข้องกับมนุษย์คนแรกคืออาดัมว่ามีความหมายต่อมนุษยชาติ²

เราอาจกล่าวว่า มีการทดลองผิดถูกในธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ไม่อาจอธิบาย
กลุ่มมนุษย์ตัวอย่างที่อุบัติขึ้นครั้งแรกที่ไม่มีสภาพสัตว์อีกต่อไป วิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่สามารถ
กำหนดมนุษย์ในอนาคต ส่วนทฤษฎีชีววิทยาตามคำสอนตามประเพณีว่าพระเจ้าสร้างจิตวิญญาณ
ในชาติพันธุ์หนึ่งจากอาณาจักรสวรรค์และวิวัฒนาการมาถึงระดับที่มีระเบียบ สรุปได้ว่าเราไม่อาจ
อธิบายเกี่ยวกับความเป็นสากลของบาปกำเนิดทางปรัชญาหรือโดยการสังเกตทดลองทาง
วิทยาศาสตร์ได้โดยต้องอาศัยการเปิดเผยของพระเจ้าโดยตรงและความเชื่อ

¹Schmaus, Michael. "Encyclical Humani generis of Pius X 11"
puoted in Dogma Vol 2. pp. 132-133.

²Ibid., p.133.

2. ความคิดทั่วไปเกี่ยวกับผลของบาปกำเนิด

บาปนำความหายนะเข้ามาในมนุษย์ ดวงตาของคน (อาดัมและเอวาซึ่งเป็นตัวแทนมนุษยชาติ) เปิดขึ้น เขาได้รับความรู้แต่ไม่ใช่ความรู้ซึ่งทำให้เขาดีขึ้นแต่เป็นความรู้ที่ทำให้เขาถูกพันธนาการ เพราะเขาไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจควบคุมโลกในด้านทรัพย์สินและพลังงาน ความรู้จึงเหมือนเป็นความรู้ที่กว้างเปล่า คือ ความเศร้า ไร้ความสุขเหลือ ความอายน่าประสพการณ์ของความอัปยศใหม่ทำให้เขาทั้งสองคนรังเกียจกันและกัน ความรู้ที่ละเอียดที่อ้างถึงความปรารถนาทางเพศเป็นเรื่องรอง เรื่องแรกคือความรู้ที่จากประสบการณ์ของการขาดความสุขเหลือ หลังจากทำบาป เขาถูกปกครองโดยอำนาจของบาปและไม่เป็นเจ้านายเหนือตนเอง ในเรื่องเพศกลายเป็นการใช้อำนาจเพื่อตัวเองคือไม่ไ้รักคนอื่นเช่นเป็นบุคคลแต่ใช้คนอื่นเหมือนเป็นสิ่งเพื่อสนองความอยากของตน

ก่อนทำบาป อาดัมเอวาไม่มีอะไรซ่อนอยู่ระหว่างกันแม้แต่เรื่องเพศเพราะมีความรักพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ มีความไว้วางใจต่อกันและให้เกียรติกันและกัน มีการสนทนาอย่างแท้จริงเกี่ยวกับความรักแท้ เขามีความไว้วางใจต่อกันพระเจ้า เราจึงกล่าวได้ว่าบาปทำลายความสัมพันธ์กับพระเจ้า กับจักรวาลและสรรพสิ่งทั้งหลายในจักรวาลด้วย รวมทั้งระเบียบที่พระเจ้าได้สร้างไว้ก็กลายเป็นความยุ่งเหยิง

เราอาจจะสรุปผลของบาปกำเนิดตามความเชื่อเดิมของชาวคริสต์เป็นประเด็นดังต่อไปนี้

(ก) บาปทำให้มนุษย์ที่ตัวออกจากพระเจ้า แกนแท้ของบาปคือการดึงมนุษย์ออกจากพระเจ้า ทำให้มนุษย์ไม่ได้รับพระพรทุกอย่างจากพระองค์ ความทุกข์ในชั่วอายุของเรา ก็คือการสูญเสียความสำนึกถึงพระเจ้า ใจของมนุษย์เป็นปฏิปักษ์ต่อพระเจ้าไม่ยอมอยู่ใต้อำนาจของพระเจ้าอีกต่อไป หนูนานี้แก้ไขได้โดยสร้างจิตวิญญาณใหม่ในพระคริสต์

(ข) บาปนำมาซึ่งความตกต่ำและความอ่อนแอของศีลธรรม เมื่อมนุษย์ยกตัวต่อพระเจาก็เป็นการตัดตัวออกจากพระองค์แล้วจมลงในความมืดในค่านศีลธรรมและชีวิตตกต่ำ ความมืดบอดแห่งธรรมและแห่งจิตวิญญาณและความตกต่ำ บาปกำเนิดทำให้พระเจ้าพิโรธ

และลงโทษมนุษย์อย่างยุติธรรม บาปกำเนิดทำให้มนุษย์ได้รับโทษจากการกระทำของตัวเอง

(ค) บาปทำให้สังคมเสียระเบียบและแตกแยก ความขัดแย้งกับพระเจ้าทำให้เกิดความขัดแย้งกับเพื่อนมนุษย์ การผลจากพระเจ้าทำให้เกิดการเกลียดชังและการแตกแยกในมนุษยชาติ ด้วยเหตุนี้พระคริสต์จะนำสันติสุข ความยุติธรรม ความชอบธรรมมาสู่มนุษย์

(ง) บาปทำให้มนุษย์ประสบความทุกข์ยาก การทำงานหรือมีกิจการต้องทำเท่านั้นยอมไม่ใ้การลงโทษ เพราะก่อนที่มนุษย์จะรู้บาป มนุษย์ก็ทำงานรักษาสวนอยู่แล้ว แต่การทำงานที่ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติต่างหากเล่าที่เป็นการลงโทษ ในบทปฐมกาลกล่าวถึงงานหนักและความเหนื่อยยากกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการลงโทษมนุษย์ (ปฐมกาล 3.19) แล้วมีกล่าวว่าแผ่นดินจะงอกหนามตำหนามมนุษย์ (ปฐมกาล 3.18) สำหรับคนที่มีความเชื่อในพระเยซูคริสต์ความทุกข์ยากลำบากในโลกนี้กลายเป็นการบำเพ็ญสำหรับเขา เป็นเครื่องขัดเกลานิรันดรของเขาให้ดีขึ้นทำให้มนุษยชาติเอาชนะธรรมชาติได้สร้างความก้าวหน้าทางปัญญา ค่านิยมและในค่านิยม

(จ) บาปนำความตายมาสู่มนุษย์ พระเจ้าตรัสแก่อาดัมว่า "ถ้าเจ้ากินผลไม้ที่เข้าไปวันใด เจ้าจะต้องตายแน่" (ปฐมกาล 2.17) เซนต์ปอลกล่าวว่า "ค่าจ้างของความบาปคือความตาย" (โรม 6.23) เมื่อพระธรรมคำบริบูรณ์ถึงความตายอันเป็นโทษของบาปนั้นหมายถึงความตายทั้งฝ่ายกายและวิญญาณ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระเจ้า ความตายทางวิญญาณเกิดขึ้นก่อนแล้วความตายทางกายจึงเป็นขั้นต่อมา ทำให้เราเข้าใจว่าวิญญาณมนุษย์รอดจากตายก่อนโดยที่เราเกิดใหม่และอุทิศตัวใหม่ แล้วต่อไปกายเราก็จะรอดตายกล่าวคือเมื่อมนุษย์เป็นขึ้นมาจากตาย เมื่อนั้นจะเป็นวาระสุดท้ายและความครบบริบูรณ์ของความรอดทั้งครบ การที่ร่างกายเป็นผลให้มนุษย์ต้องขาดจากการสัมพันธ์กับพระเจ้า ด้วยเหตุนี้เมื่อมีการฟื้นความสัมพันธ์กับพระเจ้าขึ้นมาใหม่อีกจึงเป็นการทำให้กายรอดจากความตายได้ ทว่าองเดียวกัน สิ่งสุดท้ายและโทษเต็มที่ของบาปคือความตายนิรันดร หนังสือวิวรณ์พูดถึงความตายนิรันดรว่าเป็นความตายครั้งที่สอง (วิวรณ์ 2.11; 20/6; 21.8) เพราะเป็นการเนรเทศทางวิญญาณและกายให้พ้นไปจากพระเจ้าตลอดไปเป็นนิรันดร

คำสอนของพระศาสนจักร เรื่องบาปกำเนิด เป็นเบื้องต้นสำหรับเข้าใจบุคคลและการช่วยเหลือของพระเยซูคริสต์ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องเหนือธรรมชาติตั้งแต่เริ่มต้นพระเจ้าเชื่อเชิญมนุษย์ให้เข้าสู่จุดหมายปลายทางที่เหนือธรรมชาติ จึงกล่าวได้ว่าสิ่งอื่น ๆ นอกจากเรื่องของ การไถและความมีอยู่ของพระคริสต์คือประสบการณ์ตามธรรมชาติของมนุษย์ พระพรหมทาน ไม่ได้ทำลายธรรมชาติแต่ทำให้สิ่งตามธรรมชาติสมบูรณ์ขึ้น พระพรหมทานของการไถมาป เป็นทางเปิดไปสู่พระเจ้า พระเจ้ามีอิทธิพลต่อสัตว์โลก เพราะสัตว์โลกขึ้นอยู่กับพระองค์ พระองค์ต้องการ เชื่อเชิญให้สัตว์โลกมุ่งสู่ชีวิตบุคคลที่แท้จริง พระองค์เรียกร้องให้มนุษย์ ละความหึงจองหอง แต่ให้มีความรักความเสียสละ การถ่อมตัว แบบตัวอย่างที่ดีสำหรับ มนุษย์คือการสิ้นพระชนม์บนกางเขนของพระเยซูคริสต์ซึ่งเข้าถึงความสมบูรณ์ในชีวิตที่รุ่งเรือง ของพระองค์ พระองค์ต้องการให้มนุษย์รู้ถึงความสัมพันธ์กับพระเจ้าเพื่อปรับให้เข้ากับญาณ ทัศนะของพระเจ้า นั่นคือพระเจ้าเรียกร้องให้มนุษย์สร้างแก่นของมนุษย์แท้ซึ่งไม่อาจบรรลุ ได้ด้วยความสามารถตามธรรมชาติของเขาเอง เพราะตามคำสอนของศาสนาคริสต์ มนุษย์มีความโน้มเอียงในการทำบาปได้ง่ายเพื่อสนองความต้องการทางเนื้อหนัง

สังคายนานี้แห่งเตรนกล่าว เกี่ยวกับการสูญเสียพระพรหมทานตอนเริ่มแรกว่า หลังจากมนุษย์มีบาปกำเนิดพระพรหมทานที่พระเจ้าให้แก่มนุษย์มีผลเพียงเล็กน้อยต่อมนุษย์เท่านั้น อย่างไรก็ตามมนุษย์ไม่อาจอยู่โดยปราศจากพระพรหมทานได้เลย พระพรหมทานนี้จะสมบูรณ์ ในตอนพระเยซูคริสต์เสด็จกลับเป็นขึ้นมาจากความตายและในการเสด็จมาครั้งที่สองของพระองค์ เพราะเป็นวิธีทำให้มนุษย์รวมเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า

ทัศนะของเตยารค

เตยารคยืนยันว่าคริสตศาสนาไม่ควรรับอิทธิพลของลัทธิมานี (Machaeism) ⁿⁱ ที่เห็นว่าบาปกำเนิดเป็นเรื่องการตกต่ำ ทำให้จักรวาลและมนุษย์ล้มเหลว เตยารคกลับเห็นว่าบาปกำเนิดเป็นเรื่องของความก้าวหน้า พระพรหมทานที่เหนือธรรมชาติของอาคัมเป็นการสร้างมนุษยชาติให้รวมเป็นหนึ่งกับพระรหัสกายของพระคริสต์ ความตายไม่ควรเป็นผลจากบาปกำเนิดอีกต่อไป

เตยาร์คเห็นว่า บาปกำเนิดหรือการตกต่ำของมนุษย์เป็นเพียงความพยายามที่จะอธิบายความชั่วร้ายในแง่จักรวาลที่ตายตัว บาปกำเนิดเกิดจากความไม่มีระเบียบและความไม่ร่วมมือกันของสังคมในอดีต ในจดหมายของเซนต์ปอลเขียนถึงชาวโรมันว่า "บาปทำให้เกิดความตาย" เตยาร์คเห็นความขัดแย้งในพระคัมภีร์ว่า อาคัมและเอวาสร้างบาปภายในหนึ่งสัปดาห์ แต่ผลของมันทำลายทุกสิ่งที่ยังสร้างขึ้น คำสอนของคริสตศาสนาจึงเน้นว่า บาปที่อยู่รอบตัวเรามาจากการละเมิดครั้งแรก และเราเชื่อว่า การรับศีลล้างบาปทำให้เราบริสุทธิ์จากบาปกำเนิดและเห็นว่าโลหิตของพระเยซูคริสต์ช่วยชำระบาปของเราเป็นการไถ่เรา ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นการมองโลกแบบตายตัว

เตยาร์คพยายามสร้างพื้นฐานความคิดแบบใหม่ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับโลกคือชาวคริสต์ไม่ควรใช้คำอุปสรรคภาวะ แต่ควรเข้าใจว่ากระบวนการของโลกเป็นแบบสังเคราะห์ นั่นหมายความว่าถึงแม้พระเจ้าผู้สร้างมีความสมบูรณ์แต่ก็ไม่อาจติดต่อกับสิ่งสร้างโดยพระองค์เองโดยตรง ๆ ถ้าพระเจ้าเองเป็นพหุภาพพระองค์คงจะรวมมนุษย์ให้เป็นหนึ่งเดียวกันตามพระอัยยาศัยของพระองค์ ผลของการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดเพลโรมา ซึ่งเป็นความก้าวหน้าทางจิตของมนุษยชาติ ความก้าวหน้าทางจิตของมนุษย์นี้แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีกับพระเจ้าที่คอยคอย ๆ คลี่คลายมาตั้งแต่เวลากำเนิดโลก

การกระทำที่สร้างสรรคต้องเป็นความกลมกลืนสูงสุด ความชั่วไม่ใช่อุบัติเหตุที่ทำนายไม่ได้ในจักรวาลแต่เป็นเงามืดซึ่งพระเจ้าทรงผลิตขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ตามข้อเท็จจริงในการสร้าง สิ่งสร้างใหม่ที่ปล่อยให้มีขึ้นและไม่อาจกลมกลืนเป็นเอกภาพได้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตราย การสร้างไม่ใช่เรื่องเล็กแต่เป็นการผจญภัยที่ยอมรับตัวเองอย่างสิ้นเชิง สิ่งนี้คงช่วยให้เข้าใจรหัสธรรมของกวางเซบียงว่าพระคริสต์ผู้ซึ่งแบกบาปของโลกไว้ ประสบชัยชนะเหนือการต้านทานต่อเอกภาพมาสู่สภาพของจิตวิญญาณที่พระคริสต์แบกภาระทุกสิ่ง พระองค์เป็นสัญลักษณ์ของความก้าวหน้า การโง่เขลาไม่ใช่เพียงแต่ชุดเซบียงเท่านั้นแต่ยังเป็นชัยชนะด้วยรหัสธรรมของศีลล้างบาปไม่เป็นการชำระแต่เป็นการจุ่มลงใน การต่อสู้ที่ทำให้มนุษย์บริสุทธิ์ขึ้น โดยการทำงานหนักเพื่อโลก

เตยาร์คอธิบายไว้ว่า บาปกำเนิดเพิ่มความเลวร้ายต่ออิสรภาพในโลกที่ตกต่ำ ทำให้ปรากฏการณ์ธรรมชาติของความตายซับซ้อนมากขึ้น เหตุผลที่สำคัญที่สุดคือ สสารเข้าแทนที่ตรงกระตุ้นถาวรจึงนำไปสู่ความล้มเหลวของมนุษย์ เตยาร์คเสนอว่าวิวัฒนาการเป็นกระบวนการที่เป็นอันตรายอันมาจากความอ่อนแอที่แฝงในมนุษย์เอง ถ้าความรักของมนุษย์ไม่เข้มแข็งพอและอิสรภาพของเขาไม่ได้รับความสนับสนุนจากอำนาจจากภายนอก (ระบบการเมือง) วิวัฒนาการจักรวาลจะอยู่อย่างไม่ปลอดภัย บาปสามารถทำลายอำนาจความรักของมนุษย์ตลอดไป ดังนั้นบาปข้ามมนุษย์ทางจิตและล้างความหวังของความก้าวหน้าที่แท้จริงที่ไปสู่พระคริสต์โอเมก้า เตยาร์คถือว่า บาปเป็นการคุกคามต่ออนาคตของมนุษย์มากที่สุด ถ้าวิวัฒนาการไม่ชนะบาปเสียก่อน

วิจารณ์ความคิดเกี่ยวกับบาปกำเนิดตามทัศนะของเตยาร์ค

สภาสังคายนาแห่งเทรนเห็นว่ บาปกำเนิดมาจากขามที่กระทำตามข้อเท็จจริงแห่งประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง โดยมนุษย์ผู้หนึ่งคืออาดัมและบาปได้ตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน เพราะเราเป็นลูกหลานสืบจากอาดัม

เตยาร์คไม่ค้านความคิดดังกล่าวเลยแต่เขาไม่ให้ความสำคัญในแง่ลบของบาปกำเนิด เขากลับประกันความสำเร็จของวิวัฒนาการและการกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์โอเมก้า เขามั่นใจว่าชาติพันธุ์มนุษย์จะกลับเป็นขึ้นมาหลังความตายของมนุษย์จะมีการเติบโตด้านจิต และสามารถถกคความบกพร่องทางสสารได้ด้วยความรักของพระคริสต์ที่ส่งเสริมความรักท่ามกลางมวลมนุษย์

เตยาร์คมีแนวโน้มที่จะลดความสำคัญของบาป ความคิดของเขาผิดหลักเหตุผล เพราะเขาแยกระหว่างการแก้ปัญหาด้วยความรักตามระบบของเขากับพิจารณาบาปว่าเป็นการรุกรานอย่างเลวร้ายไม่ได้ของความชั่วทางกายภาพในการเข้าสู่อาณาจักรของอิสรภาพ

ผู้เขียนเห็นว่าสาเหตุที่เตยวาร์คละเลยเรื่องบาปและลดความสำคัญลงเพราะเขาต้องการคำอธิบายที่เหมาะสมกับคนในยุควิทยาศาสตร์มากไปจนลืมแก่นของศาสนาคริสต์ เขาใช้ภาษาแบบวิวัฒนาการมาอธิบายบาปว่า เกิดจากความไม่สมบูรณ์ด้วยความสำนึกของมนุษย์ ในการรักพระเจ้าเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่งจึงเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้และมนุษย์ไม่ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้เตยวาร์คต้องการเน้นความสำคัญของการไถ่กู้โดยพระคริสต์มากกว่าซึ่งเป็นแง่บวก และให้มนุษย์พยายามสร้างโลกนี้ให้ไปสู่เปเลโรมามากกว่า

เตยวาร์คพูดรวม ๆ ว่า ความชั่วในโลกมี 2 แบบ¹ ซึ่งเกิดจากพลังที่มีต่อมนุษย์ แบบลดถอยคือความชั่วทางศีลธรรมและความชั่วทางกายภาพ เราพอจะพูดให้ชัดว่าสาเหตุของบาปกำเนิดนั้นเป็นความชั่วทางศีลธรรม และผลของบาปกำเนิดเป็นความชั่วทางกายภาพ เพราะมนุษย์เห็นแก่ตัว ชัดแย้งกับคนอื่น จึงสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น อากาศเสีย เป็นต้น

เตยวาร์คเห็นว่าเรื่องบาปกำเนิดมีความคลุมเครือเพราะเป็นเพียงการตัดสินใจของมนุษย์เพียงคนเดียวทำให้จักรวาลตกต่ำ และเขาไม่เห็นด้วยกับกำเนิดของมนุษย์ว่าเป็นบิคารมารคา (Monogenism) ซึ่งขัดกับมนุษย์แบบหลายคู่ในคราวเดียวกันซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักวิทยาศาสตร์โดยทั่วไป

ผู้เขียนเห็นว่าเตยวาร์คมีความขัดแย้งในตัวเองหลายข้อ เช่น จุดมุ่งหมายของการอยู่บนโลกนี้ของมนุษย์ การที่เขาเน้นความสำคัญของพระคริสต์โอเมกา และชักจูงให้มนุษย์เสียดสีความเห็นแก่ตัวโดยพยายามทำงานในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้โลกก้าวหน้าและมนุษย์แปรสภาพแบบบุคคลไปสู่สังคมที่สมบูรณ์ (เปเล روما) นั้น ดูเหมือนเป็นความคิดที่ยังบกพร่อง

¹ดูเพิ่มเติม ปานทิพย์ สุภนกร. "ปัญหาความชั่วร้ายในปรัชญาคริสต์"

เพราะความเจริญก้าวหน้าที่ขาดมาตรการทางศีลธรรมจะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เพราะมนุษย์
อาจใช้ความสามารถของตนในทางที่ผิดและเอาเปรียบผู้อื่น เที่ยาร์คไม่ได้คำนึงถึงระดับ
ศีลธรรมที่แตกต่างของมนุษย์แต่ละคน

ผู้เขียนมีเหตุผลในการอธิบายความสำคัญของการมีอยู่ของมาตรการทางศีลธรรม
ที่กำหนดคุณค่าของมนุษย์ที่อยู่ในโลกนี้ มนุษย์ประกอบด้วยกายและจิต แต่กายซึ่งเป็นสิ่งตายได้
และมีชะตากรรมเหมือนสรรพสัตว์ทั่วไป ประกอบด้วยวัตถุธาตุที่แตกสลายตามกาลเวลาได้
ดังนั้น จิตหรือความสำนึกจึงเป็นลักษณะที่แยกมนุษย์ออกจากสรรพสิ่งในโลก ดังนั้นเราจะเห็น
ว่าความสุขทางวัตถุไม่อาจทำให้จิตอิ่มเอิบได้อย่างแท้จริง เพราะสิ่งที่เหมือนกันย่อมเข้าหาสิ่ง
ที่เหมือนกัน จิตก็ย่อมแสวงหาสิ่งที่เป็นจิตด้วยกัน คือจิตของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของจิต
ทั้งหลาย ที่สุดเราก็มอบรับบาทของพระเจ้าผู้เป็นโคโยพระองค์เองอย่างไม่จำกัด เป็นจุด
ศูนย์กลางที่จำเป็น เป็นที่มาและคำจูนมนุษย์ทุกคน พระองค์ทรงเป็นจุดหมายปลายทางที่รวบรวม
มนุษย์เพื่อให้มนุษย์พบความเป็นจริงที่แท้จริงของตน ตรงกันข้ามมนุษย์มีความจำกัดคือมีลักษณะ
ที่ไม่สมบูรณ์ เช่น ตายได้ อย่างไรก็ตามมนุษย์ก็มีลักษณะคล้ายพระเจ้าคือมีสติปัญญา ความรัก
อิสรภาพ การมุ่งถึงสิ่งที่ไม่มัวงจำกัด เหล่านี้เป็นเชื้อชีวิตอมตะที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ เราสรุปได้ว่า
ความสุขที่แท้จริงของมนุษย์คือการทำให้สอดคล้องกับธรรมชาติของตนโดยการพบพระเจ้า
และมีชีวิตที่อมตะดังคำกล่าวของ เซนต์ออกัสตินว่า "...พระเจ้าข้า พระองค์ได้ทรงเนรมิต
ข้าพเจ้าทั้งหลายมาเพื่อพระองค์ และดวงใจของข้าพเจ้าทั้งหลายจะระวนกระวาย จนกว่า
จะพักสงบในพระองค์..." (Confession 1.1)

เมื่อตัวแทนของมนุษย์ (ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหรือคู่เดี่ยวก็ตาม) เฝือกเจยต่อธรรมชาติ
ที่แท้จริงของตนดังกล่าไปแล้ว โภยใช้เสรีภาพในทางที่ผิดที่จะปฏิเสธบทบาทของพระเจ้าซึ่งเหมือน
กับคนไม้ที่ไม่ยอมรับน้ำเลี้ยงจากรากก็มีแต่วันนินาศ มนุษย์อาจตั้งกฎศีลธรรมต่าง ๆ แบบ
สัมพันธ์ภาพนิยมคือแตกต่างไปตามท้องถิ่นและเวลา แต่กฎศีลธรรมของพระเจ้าซึ่งควบคุมจิตใจ
มนุษย์นั้นถาวร จิตใจมนุษย์เรียกร้องผู้หนึ่งซึ่งจะเห็นในใจของมนุษย์และสามารถตอบแทน
กิจการของมนุษย์ได้ พระองค์พิจารณาตามเจตนาของมนุษย์หรือการใช้เสรีภาพของเขา

กฎศีลธรรมของพระเจ้าหรือธรรมเนียมปฏิบัติของพระเจ้าคือสิ่งที่รับรู้ของทุกคน
จึงจะปฏิบัติธรรม เช่นที่บอเห็นว่าเป็นสิ่งที่จารึกในใจของมนุษย์ทุกคนหรือที่เรียกกันว่า
มโนธรรม ท่านจึงเตือนศิษย์ของท่านว่า

เมื่อคนต่างชาติซึ่งไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติไค้ประพฤติตามธรรมเนียมปฏิบัติโดยปกติวิสัย คน
เหล่านั้นไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติให้ตัวเอง แม้ว่า เขาจะไม่มี
ธรรมเนียมปฏิบัติก็ตาม เขาแสดงให้เห็นว่าหลักความประพฤติที่เป็นตามธรรมเนียมปฏิบัติ
นั้นมีจารึกอยู่ในจิตใจของเขา และใจสำนึกนึกชอบก็เป็นพยานของเขาด้วย
ความคิดซึบซอมต่าง ๆ ของเขานั้นแหละจะกล่าวโทษตัวเขาหรืออาจจะแก้ตัวให้
เขา ในวันที่พระเจ้าทรงพิพากษาความลับของมนุษย์โดยพระเยซูคริสต์ ทั้งนี้ตาม
ข่าวประเสริฐที่ข้าพเจ้าไค้ประกาศนั้น

เมื่อเราอ่านพระคัมภีร์ก็จะเห็นว่าพระเยซูคริสต์มักเน้นความซื่อสัตย์
โดยเฉพาะให้มนุษย์สำนึกในความบาปของตนเองเป็นหลักเสมอ ให้มีความรักต่อพระเจ้า
และเพื่อมนุษย์จนถึงที่สุด สำหรับพระองค์ หมายหมายถึงการทำนิกค่อความรักต่อบุคคล
ไม่ใช่การไม่ร่วมมือสร้างกำแพงกั้นให้แก่อีก ^{แบบที่เขาคิด} พระเยซูคริสต์กล่าวว่า

เพราะว่าบุตรแห่งมนุษย์ไค้มา (พระเยซูคริสต์) เพื่อจะแสวงหาและช่วยผู้หลงหาย
ไปให้รอด (ลูกา 19.10)

...บุตรมนุษย์มีอำนาจยกบาปให้มนุษย์ไค้ (ลูกา 5.24)

... พระยะโฮวาไค้ทรงทอดพระเนตรจากสวรรค์บุตรมนุษย์ ประสงค์จะเห็นว่า
มีผู้ไค้ประพฤติดีรอบคอบ คือไค้แสวงหาพระเจ้า เขาทั้งปวงหลงไป ไม่มีผู้ไค้
ประพฤติดี... จะหาสักคนเดียวก็ไม่มีไค้ (สจจ 14.2,3)

พระเยซูกล่าวกับมาเรียมีกคาเลนาว่า "เธอไค้รับการยกโทษบาปแล้ว" (ลูกา 7.48)

¹โรม 2.14-16.

เตยาร์คเห็นว่าผู้ที่ตกนรกคือผู้ที่ไม่ร่วมมือสร้างความก้าวหน้าให้แก่โลก ชอบอยู่ โศดเคี้ยว คุณเหมือนเตยาร์คเน้นสมรรถภาพของงานมากจนไข่มนุษย์เป็นวิถีไปสู่ความก้าวหน้าของโลก ถ้าเช่นนั้นคนพิการก็อาจตกนรกกันทุกคนเพราะไม่ได้ทำให้โลกก้าวหน้าขึ้น อย่างไรก็ตาม เตยาร์คเห็นว่าผู้ที่ตกนรกจะเข้าสู่ความมืดข้างนอกซึ่งตรงกับพระคัมภีร์ที่ว่านรกเป็นที่มืด มีเสียงร้องครวญคราง และขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน (มัทธิว 5.29) แต่ไมเคิลชเมาส์ ได้อธิบายว่า ขณะที่การสร้างทั้งหมดกำลังเคลื่อนไปหาพระคริสต์อันรุ่งเรืองเพื่อมอบโลกนี้แต่บิดา มนุษย์บางคน เลือกว่าจะอยู่เพื่อตัวเองแทนชีวิตสนิทกับพระเจ้าในชุมชนพี่น้อง ชีวิตแบบนี้เรียกว่านรก อีกนัยหนึ่งมนุษย์แบกนรกไว้ในตัวเอง นั่นคือตัวเขาสร้างอุปนิสัยตายตัวโดยยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง (เห็นแก่ตัว) ความจริงแล้วมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ต้องมุ่งไปหาผู้สร้างคือพระเจ้า ความมีอยู่ของเขา จะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่มีกับพระเจ้า นั่นคือ การปฏิเสขพระเจ้าเท่ากับปฏิเสขตัวเอง ตลอดเวลาที่อยู่ในโลกเขามีโอกาสกลับใจ แต่หลังจากการตัดสินใจครั้งสุดท้ายก่อนตายก็จะ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงชตากรรม ดังนั้น บาคหลวงคองการ์ (Congar) มีความเห็นว่านรก ไม่ใช่สถานที่ซึ่งมีปิศาจ เขายาวอาศัยอยู่ดังที่เห็นกันในรูปภาพต่าง ๆ แต่นรกเป็นการตัดตัว โดยสิ้นเชิงออกจากพระเป็นเจ้าและมนุษย์อื่น ๆ เป็นการบรรลุถึงยอดแห่งการบูชาตนเอง

อย่างไรก็ตามถ้าให้ความยุติธรรมแก่เตยาร์คบ้าง อาจกล่าวได้ว่า ผู้ถูกเลือกสรร คือผู้ที่เข้าถึงพระเจ้ายอมยอมสละอิสระภาพหัวใจของตนเพื่อทำตามน้ำพระทัยของพระเจ้า หุมเหต้วเองกับงานอย่างไม่คิดใจหวังผลตอบแทนในโลกนี้ เขาเชื่อว่าพระเจ้าอยู่ในทุกสิ่ง และทุกคน ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะของผู้ได้ชีวิตใหม่ของพระเจ้าหรือสวรรค์ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าอาจจะมีขณะใดขณะหนึ่งที่เขาเหล่านั้นอาจทำบาปไปจะด้วยปิศาจล่อลวง หรือความอ่อนแอฝ่ายเนื้อหนังก็ตาม ดังนั้นเขาควรพิจารณาตัวเองในแง่ความผิดถูกทาง ศีลธรรมด้วย

การไถ่บาป

พระเยซูคริสต์ทรงมีวิธีที่จะให้มนุษย์เป็นบุตรของพระเจ้าได้หลายวิธี เช่น อาจทำ อัครจริยให้มนุษย์ทุกคนกลับใจตอนเทศนา แต่พระองค์กลับเลือกวิธี การสิ้นพระชนม์บนกางเขน

แสดงว่าวิธีนี้น่าจะมีความหมายลึกซึ้งอยู่ เหตุผลที่พระเยซูทรงกล่าวไว้คือ พระองค์ทรงสมัครพระทัยที่จะสละชีวิตเองและพระองค์แนพระทัยว่า จะฟื้นคืนชีพ เพราะพระองค์ทำตามน้ำพระทัยพระบิดา (ยอห์น 10.18) พระองค์เปรียบเทียบว่าพระองค์เป็นเมล็ดธัญพืชที่ต้องให้ขย้างลงในดิน เพื่อให้เกิดเป็นต้นใหญ่ที่เกิดผลมากมาย ประกาศวิสัยทัศน์ได้กล่าวไว้ว่าพระองค์เป็นผู้รับทรมาณเหมือน "แพะรับบาป" (อิสยาห์บทที่ 53) ความทรมาณไม่ใช่จุดหมายในตัวมันเอง แต่เป็นเพียงจุดหนึ่งซึ่งอยู่บนหนทางไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่คือการ เกิดใหม่ทางจิตวิญญาณ โดยการรับทรมาณและสิ้นพระชนม์พระองค์ได้สร้างอาณาจักรของพระเจ้าที่ไม่มีความทุกข์ทรมาณและชนะความตาย ดังนั้นเราควรให้ความหมายแก่ความทุกข์ทรมาณที่เราได้รับในโลกนี้ว่าเป็นเหตุการณ์ชีวิตที่จำเป็นต้องรับเพื่อจุดหมายที่สูงกว่า ถ้าไม่มีการทรมาณและความตายก็ไม่มีการฟื้นคืนชีพเป็นคนแรก ของพระเยซูคริสต์และไม่มีผลให้คริสตชนมีความหวังที่จะชนะความตายเหมือนพระองค์ด้วย

ก. ความสำคัญของการไถ่บาป

1. การไถ่บาปเป็นการแลกเปลี่ยนฐานะระหว่างพระคริสต์กับผู้เชื่อ

พระคริสต์ทรงรับฐานะของเราคือฐานะที่ต้องถูกแขงสาบ (กาลาเทีย 3.13) พระองค์ทรงถูกกระทำให้เป็นคนบาป (2 โครินธ์ 5.21) พระเจ้าทรงถือว่าพระเยซูคริสต์เป็นคนบาป และพระเจ้าทรงจัดการกับพระเยซูคริสต์ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นคนบาป (อิสยาห์ 52.6; มัทธิว 27.46) บาปของอาดัมเป็นเหตุให้มนุษย์ทั้งปวงถูกลงโทษฉันใด การกระทำของพระเยซูก็เป็นเหตุให้มนุษย์มากมายเป็นคนบาปเนื่องจากเขาไม่เชื่อฟังพระเจ้า พระเยซูคริสต์ก็ทำให้มนุษย์มากมายคืนดีกับพระเจ้าได้เพราะพระองค์เชื่อฟังพระเจ้าจึงดับพระพิโรธของพระบิดาได้ (โรม 3.25) เพราะพระเจ้าทรงเป็นองค์บริสุทธิ์เกลียดชังบาปมาก เราเป็นผู้ชอบธรรมโดยการสิ้นพระชนม์ของพระเยซู พระองค์ไถ่บาปแทนเรา ทรงชำระเราให้บริสุทธิ์เหมือนพระเจ้าผู้ทรงบริสุทธิ์ ดังนั้นผู้ที่เชื่อในพระองค์จึงพ้นโทษทุกอย่าง (กิจการ 13.39) เขาจะกลายเป็นผู้ชอบธรรม

เราจะไม่เข้าใจเหตุผลที่พระคริสต์สิ้นพระชนม์บนกางเขนถ้าเราไม่ทราบความ
 คึกเคิมของชาวยิวในเรื่องบูชายัญแก่พระเจ้า พระคริสต์เป็นเสมือนมหาสมณะที่ถวาย
 พระโลหิตของพระองค์เพื่อทำให้มนุษย์รอดจากบาปไค้ดอออกกาล ดังที่เซนคัปอลเขียน
 จกหมายถึงชาวยิวว่า

... มหาสมณะยิวเข้าไปสู่ห้องชั้นในของสถาน^{ศักดิ์}ที่ มีพิธีปลีละครั้งเพื่อเอาเลือดสัตว์
 เขาไปเป็นเครื่องบูชาพระเจ้า เพื่อบาปของตนเองและของชาวยิวทั้งปวงที่ทำบาป
 ... สิ่งเหล่านี้ไม่ใ้ทำให้มนุษย์เป็นการเป็นคนก็หรือมไ้ แต่เป็นกฎเกณฑ์ เขาจะคง
 กระทำตามจนกว่าจะถึงเวลาที่พระเจ้าจะปฏิรูปทุกสิ่งใหม่ คือให้พระเยซูคริสต์เป็น
 สมณะเขาไปในพลับพลา ... พระองค์ทรงใช้โลหิตของพระองค์เองถวายเป็นเครื่อง
 บูชา ทำให้เรารอดพ้นบาปไค้ดอออกกาล พระองค์ทรงเป็นเครื่องบูชาอย่างสมบูรณ์
 แบบแก่พระเจ้า ให้ความช่วยเหลือของพระจิตที่ดำรงอยู่เป็นนิรันดร์ พระโลหิตของ
 พระองค์จะทำให้ใหม่ในธรรมของเราของแคว้น ไม้คงมีวิ้งใจกับการกระทำชั่วที่เรา
 ไค้ทำไปแล้ว เพื่อเราจะได้รับใช้พระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่...

๒. พระคริสต์ต้องการช่วยให้มนุษย์หลุดพ้นจากบาปซึ่งนำความตายมาให้มนุษย์
 พระเจ้าทรงทำถูกต้องแล้วที่ใช้ความทุกข์ทรมานทำให้พระเยซูเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ
 เพื่อนำมนุษย์ซึ่งเป็นบุตรของพระเจ้าอีกมากมายให้มีส่วนในพระสิริของพระเจ้า เพราะ
 พระเยซูเป็นผู้นำทำให้มนุษย์ไ้รอดพ้นจากบาป พระองค์ทรงทำคนบาปไ้บริสุทธิ์ของแคว้น
 ไค้ ทั้งพระองค์และผู้พระองค์ทรงกระทำไ้บริสุทธิ์ปราศจากบาปจึงมีพระบิดาองค์เดียวกัน
 เพราะเหตุนี้พระเยซูจึงไม่ทรงระอาบายที่จะเรียกมนุษย์ว่าพี่น้อง เนื่องจากบรรดาบุตรทั้งหลาย
 ความที่ทรงเรียกเป็นผู้มีเลือดเนื้อ พระเยซูจึงคงประสูติเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ก็ไ้ให้ความตาย
 ของพระองค์ทำลายความบาปที่มีอำนาจเหนือความตาย แล้วปลดปล่อยคนที่เป็มหาสของความ
 กฉิวความตายมาคลอชีวิตไ้เป็นอิสระ พระเยซูต้องมาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนพี่น้องของ
 พระองค์ทุกคนเพื่อไ้พระบิดาอภัยบาปไ้คนทั้งหลาย เนื่องจากพระองค์เองก็ถูกส่งลง
 ไ้ทำบาปมาแล้วและไ้ได้รับความทุกข์ทรมานมาแล้วฉั้ใด พระองค์จึงทรงสามารถช่วย
 ผู้ถูกส่งลงไ้ทำบาปฉั้ใด

¹ คีโร 9.6-14.

3. การไถ่บาปโดยการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ทำให้โลก จักรวาลทั้งหมด ได้กลับคืนดีกับพระเจ้า

ความบาปได้ทำให้โลกและจักรวาลหลงไปจากพระเจ้า (โรม 8.20; อีสยาห์ 3.18) และไม่ใช่มีผลเฉพาะในโลกนี้เท่านั้น ความบาปยังได้ทำให้แผ่นดินสวรรค์ต้องเปราะเปื้อนอีกด้วย (เอเฟซัส 6.12. ฮีบรู 9.23,24) การสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ได้ชำระรอยเปื้อนแห่งความผิดบาปให้หมดสิ้นไป "สรรพสิ่งนั้นได้รอดจากอำนาจแห่งความเสื่อมเสีย และได้เข้าไปในสง่าราศีแห่งบุตรทั้งหลายของพระเจ้า" (โรม 8.12) "เราจึงคอยท่าท้องฟ้าอากาศใหม่และแผ่นดินโลกใหม่ซึ่งจะเป็นที่ ๆ ความชอบธรรมจะดำรงอยู่" (2. เปโตร 3.13)

ในเรื่องการไถ่บาปของพระเยซูคริสต์เจ้าได้มีผู้ค้านว่าคน ๆ หนึ่งจะรับเอาบาปของคนอื่นเป็นจำนวนนับไม่ถ้วนย่อมไม่ได้ แต่ความจริงมีอยู่ว่าการสิ้นพระชนม์ของพระคริสต์มีความหมายมากกว่าการตายของบุคคลธรรมดา เพราะมนุษย์ชาติดำรงอยู่ได้ด้วยพระคริสต์ การสร้างชาติมนุษย์ขึ้นมาในและโดยพระคริสต์และพระองค์เป็นผู้ค้ำจุนให้สิ่งทั้งปวงหรือมนุษย์ทั้งปวงดำรงอยู่ได้ (ยอห์น 1.3; โกลอซาาย 1.16,17)

ความคิดสมัยยุคกลางเป็นการตีความหมายของการอวตาร มีความคิดที่ต่างกัน แจ่มแจ้งหมาย 2 อย่าง คือ ทฤษฎีของเซนต์โทมัสอะไควนัสและสำนักสโกติก (Scotic school) ความคิดของเซนต์โทมัสในเรื่องนี้ ได้แยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างระเบียบของการสร้างกับระเบียบของการไถ่บาป ในแผนการดั้งเดิมสำหรับโลก (ระเบียบของการสร้าง) ได้คำนึงถึงการอวตารของพระวจนะว่าถ้ามนุษย์คนแรกไม่ทำบาปแล้วการอวตารของพระเยซูคริสต์เจ้าจะไม่เกิดขึ้น เมื่อการอวตารถูกกำหนดหลังจากคนทำบาป ดังนั้นสิ่งแวดล้อมหรือโลกจึงเป็นเงื่อนไขอันหนึ่งของการอวตารที่พระเยซูจะช่วยให้ออกด้วย นั่นคือพระบุตรของพระเจ้า เกิดมาในโลกนี้เป็นมนุษย์เพื่อไถ่มนุษยชาติมีทางเดินไปสู่จุดหมายสูงสุดถ้าเป็นเช่นนั้นการเชื่อมต่อกันระหว่างพระคริสต์กับโลกจึงเป็นเพียงเหตุบังเอิญโดยการปรากฏของพระคริสต์บนโลก

โลกโดยทางมนุษย์จึงได้รับการไถ่จากช่วงเวลาแห่งการอวตารของพระเยซูคริสต์ ความผูกพันทางศีลธรรมระหว่างพระคริสต์กับโลกจึงปรากฏขึ้น สรุปลงแล้วความศรัทธาไม่ได้บอกแน่ชัดถึงฐานะของพระคริสต์ที่มีในโลก เพียงแต่บอกว่าพระเยซูคริสต์เป็นผู้ไถ่บาป เป็นบุคคลตัวอย่างที่มีศีลธรรมดี ส่วนการตัดสินพิพากษาต่อโลกทั้งหมดเป็นผลตามมา ส่วนแนวความคิดของสำนักโลกิติก เช่น เซนต์ฟรานซิส เคอ ซาลส์ นิวแมนเห็นว่าพระคริสต์เป็นเป้าหมายและจุดสูงสุดในระเบียบเหนือธรรมชาติและตามธรรมชาติจากเริ่มต้นก่อนการตกต่ำของมนุษยชาติ การสร้างทั้งหมดถูกวางแผนพร้อมกับพระคริสต์ถึงแม้คนจะไม่ทำบาป พระวจนะก็อวตารมาเป็นมนุษย์ พระคริสต์เป็นการเปิดเผยพระเจ้าในโลกนี้และเป็นงานสำคัญของการสร้างของพระเจ้า ความตกต่ำเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นอุบัติเหตุ

ข. ผลของการไถ่บาป

1. การไถ่บาปทำให้มนุษย์ได้รับชีวิตพระเจ้า เราทราบแล้วว่าบาปกำเนิดเป็นเหตุให้มนุษย์ตกต่ำจากฐานะที่มีชีวิตพระเจ้า ดังนั้นจุดมุ่งหมายหลักของการอวตารของพระคริสต์จึงควรเกี่ยวกับข้อนี้สำคัญ เมื่อเข้าใจจุดประสงค์นี้แล้วก็จะเข้าใจจุดหมายปลายทางของมนุษยชาติในการเสด็จกลับมาครั้งที่สองที่ขึ้น

จากช่วงชีวิตของพระเยซูคริสต์คือตั้งแต่ประสูติ ล้นพระชนม์ การกลับคืนพระชนม์ชีพ และการเสด็จมาครั้งที่สองของพระองค์ ทั้งหมดเป็นหนทางเส้นเดียวกันที่เป็นแบบของมนุษย์สมบูรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับพระเจ้า เพราะพระองค์เป็น "พระวจนะ" ที่ออกจากพระเจ้า และเป็นส่วนหนึ่งของพระเจ้า มนุษย์จะพบธรรมชาติที่แท้จริงของตนเองในความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับพระผู้สร้างเท่านั้น เป้าหมายสูงสุดของมนุษย์คือพระเจ้า มนุษย์จะเข้าหาพระเจ้าได้โดยทางพระเยซูคริสต์ พระเยซูคริสต์จึงเป็นหนทาง ความจริงและชีวิตเพราะผู้ที่เข้าถึงพระเจ้าย่อมไม่ตาย พระองค์ทรงคืนฐานะเดิมคือความเป็นบุตรของพระเจ้าให้แก่มนุษย์ โดยการนำของพระจิต เพื่อให้มนุษย์ได้ชีวิตใหม่ที่สามารภรู้จักและรักพระเจ้า มนุษย์ได้สนิทสัมพันธ์กับพระเจ้าซึ่งเป็นบุตรภวาระ อย่างไรก็ตามธรรมชาติของพระองค์ต่างจากธรรมชาติของมนุษย์

เกี่ยวกับชีวิตใหม่หรือชีวิตแบบพระเจ้า นั่นพระเจ้าเยซูคริสต์ได้ทรงตอบนิโคแดม ศาสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงในหมู่ของชาวอิสราเอลในสมัยพระองค์ว่า "...ฉันขอยืนยันว่า ผู้ที่จะเป็นประชากรของอาณาจักรพระเจ้าจะต้องเป็นผู้ที่เกิดจากน้ำและพระจิต มนุษย์ให้ กำเนิดได้ก็แค่เพียงร่างการมนุษย์ แต่พระจิตจะให้กำเนิดทางจิตใจ" (ยอห์น 3.14-21)

กฎของพระจิตได้กระทำให้ผู้เชื่อพ้นจากการทำบาปและได้รับชีวิตพระเจ้า ผู้ที่เชื่อจะมีปัญญา ความเข้าใจ ความรอบรู้และยำเกรง พระบิดา (อิสยาห์ 11.2) พระจิตจะประทานพระคุณหลายแบบให้แต่ละคนเพื่อกระทำตามพระทัยบิดา ไม่ใช่ตามความประพฤติตามความสามารถของมนุษย์ เพราะจะได้ไม่โอ้อวดต่อคนอื่น คริสตชนจะเป็นกายอันเดียวกัน (พระศาสนจักร) และพระจิตองค์เดียวนั้นคอยช่วยเหลือพระคริสตศาสนจักรอยู่ (1 โครินธ์ 12.4, 11, 13) เมื่อนั้น คริสตชนจะรู้สึกถึงความรักของพระคริสต์ซึ่งเกินความรู้แบบมนุษย์ เพื่อเขาจะได้รับความบริบูรณ์ของพระเจ้าเต็มเปี่ยม (เอเฟซัส 3.16-19)

ผลของพระจิตทำให้คริสตชนมีความรัก ความยินดี สนุกสุข ความอดกลั้นได้นาน ความปราณี ความดี ความซื่อสัตย์ ความถ่อมตนและรู้จักบังคับตัว ไม่มีบทบาทผู้ห้ามในเรื่องเหล่านี้เลยแต่คนที่เป็นของพระคริสต์ได้เลิกทำตามธรรมชาติฝ่ายต่ำแบบมนุษย์อันไ้แก่กิเลสตัณหาของตน (กาลาเทีย 5.22, 23) และสิ่งสำคัญกว่านี้คือ พระจิตทำให้เขาพ้นจากความตายไปสู่ชีวิตนิรันดร์คืออยู่กับพระคริสต์ตลอดไป "...ถ้าพระจิตผู้ทรงบันดาลให้พระเจ้าเป็นขึ้นมาจากความตายนั้นแล้วจะทรงกระทำให้กายที่ตายแล้วของท่านทั้งหลายเป็นขึ้นมาใหม่ด้วยเดชพระวิญญาณของพระองค์ที่อยู่ในท่านทั้งหลาย" (โรม 8.11)

จุดเริ่มต้นของการมีชีวิตใหม่ของมนุษย์มาจากการกลับเป็นขึ้นมาจากความตายของพระคริสต์ การกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์เป็นความจริงที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์มนุษย์และโลกคริสตศาสนา

ตามพระคัมภีร์พระเยซูคริสต์ปรากฏแก่มาเรียซึ่งท้องการรับพระศพของพระองค์ ในวันที่สามหลังจากพระองค์สิ้นพระชนม์ นอกจากนี้ยังทรงปรากฏพระองค์ต่อเซนต์โทมัส

อัครสาวก แล้วปรากฏแก่พวกเขา ภายหลังทรงปรากฏแก่อัครสาวกสิบสองคน ภายหลังทรงปรากฏต่อเซนต์ปอลด้วย (1 โครินธ์ 15.5-8)

2. การไถ่บาปทำให้มนุษย์กลับเป็นขึ้นมาจากความตาย การกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์เป็นรากฐานแห่งความจริงที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งนอกเหนือจากการสิ้นพระชนม์ของพระองค์บนกางเขนเพื่อไถ่บาปมนุษยชาติ คงนั้นเราจึงกล่าวถึงความเชื่อสองข้อนี้ควบคู่กันเสมอ เซนต์ปอลกล่าวว่า "ถ้าพระคริสต์มิได้ทรงคืนพระชนม์ การเทศนาของเรานั้นก็ไม่มีหลักทั้งความเชื่อของท่านทั้งหลายก็ไม่มีหลักด้วย ท่านทั้งหลายก็ยังคงอยู่ในความบาปของตน" (1 โครินธ์ 15.14, 17)

การกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์เป็นการเริ่มต้นยุคใหม่เพราะพระเจ้าทรงให้พระคริสต์เป็นขึ้นมาจากความตาย เพื่อเป็นการรับรองว่าคนที่ตายไปแล้วจะเป็นขึ้นมาอีก (เป็นอีกมิติหนึ่ง) โดยเดชพระวิญญาณของพระองค์ซึ่งอยู่ในผู้ที่เชื่อพระองค์ (โรม 8.11) นอกจากนี้การกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์ให้หลักประกันว่า คนที่ตายไปในความสัมพันธ์กับพระองค์จะเข้าสู่ชีวิตที่สมบูรณ์มากกว่าอยู่ในโลกนี้ (ยอห์น 11.26)

โดยการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเยซูคริสต์ผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ชีพ ผู้เชื่อจึงสามารถเกิดผลเพื่อพระเจ้า การดำเนินชีวิตคริสตชนที่เกิดผลและเป็นที่ยอมรับพระเจ้าก็คือการสนิทสนมกับพระเยซูคริสต์ผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ โดยการรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระเยซูคริสต์ผู้ทรงถูกตรึงไว้ มนุษย์จึงได้รับการอภัยโทษ การไถ่บาป การชำระให้บริสุทธิ์ และเป็นผู้ที่รอบคอบเฉพาะพระพักตร์พระเจ้า

การกลับคืนชีพของพระคริสต์เป็นการฟื้นฟูความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์กับธรรมชาติทั้งผอง ฟื้นฟูพระฉายาของพระเจ้าอีกครั้งหนึ่งซึ่งเป็นกระบวนการเชื่อเชิญพระเยซูคริสต์เป็น "อัครคนที่สอง" ผู้นำมนุษยชาติกลับไปหาพระผู้เป็นต้นกำเนิดของชีวิต พระเยซูคริสต์ไปถึงพระบิดาแล้วทรงเปิดหนทางให้มนุษย์เดินตามเพื่อฉายาของพระเจ้าจะได้เป็นจริง และทรงเสนอความตออธิษฐานต่อพระบิดาเพื่อให้คริสตชนรักษาความรอด (ลูกา 22.32)

เตยาร์คเห็นว่าการกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์ซึ่งมนุษยชาติทั้งหมดถูกกำหนดให้มีส่วนควม เพื่อสร้างเอกภาพของพระเยซูคริสต์กับธรรมชาติของมนุษย์ การอวตารและการกลับเป็นขึ้นมาเป็นหลักประกันถึงความสำเร็จของการทำให้มนุษย์สมบูรณ์อย่างเหนือธรรมชาติ ในความเต็มเปี่ยมสูงสุดของพระคริสต์ในตอนที่สุดท้าย การที่มนุษย์สร้างความก้าวหน้าในโลก เป็นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์นิยม ดังนั้นเตยาร์คจึงสร้างคริสต์วิทยา (Christology) ขึ้นเพื่อสร้างความต่อเนื่องระหว่างกระบวนการธรรมชาติกับความเต็มเปี่ยมของมนุษยชาติที่อยู่เหนือธรรมชาติ คริสตศาสนาเป็นหลักประกันแห่งแรกของความสำเร็จของวิวัฒนาการ เราต้องยอมรับความเต็มเปี่ยมรวมของมนุษยชาติบนโลกว่าเป็นความจำเป็น เตยาร์คถือสวรรค์เป็นสภาพที่ไม่สำคัญเพียงพอสำหรับการมาของปาฏิหาริย์

ถ้าไม่มีความสมบูรณ์ของความสำนึกของมนุษย์ก็ไม่มีพระคริสต์ที่สมบูรณ์ ในโครงสร้างสองจุดนี้เกี่ยวเนื่องกันคือความสมบูรณ์ของกระบวนการ เป็นมนุษย์โดยการไตร่ตรองขั้นสูงสุด ปรากฏเป็นสภาพแรกเริ่มที่จำเป็นคือ "การไปสู่สภาพอย่างพระ"¹

เตยาร์คยอมรับว่าไคล้ลการมองแบบภายในให้เห็นว่าเอกภพมีจุดหมาย ถ้าปาฏิหาริย์เป็นความสมบูรณ์เต็มที่สุดท้ายของแผนความรอดของพระเจ้าสำหรับมนุษยชาติ โอเมก้าก็เป็นชื่อของสภาพการไตร่ตรองร่วมในวาระสุดท้าย โอเมก้าเป็นชื่อของภวันต์ที่เป็นบุคคลสูงสุด และรับผิดชอบต่อเวลาที่เป็นกระบวนการของตน โอเมก้าแท้เป็นผู้เคลื่อนไหวแรกที่มีอยู่เสมอ ปาฏิหาริย์เป็นวิวัฒนาการทั่วโลกของมนุษย์เกิดจากความตายและการกลับคืนชีพของพระเยซู ชาวนาซาแรท เพราะในความเป็นบุคคลของพระเยซู โอเมก้าที่แท้ได้รับเอาเนื้อหนัง

¹Teilhard de chardin. Comment Je Crois. V. 34-35.

และกลายเป็นส่วนหนึ่งของกระแสวิวัฒนาการที่พระองค์เองต้องรับผิดชอบ งานความรอดของพระองค์กลายเป็นพื้นฐานในกาลวาศและกำหนดให้ต่อเนื่องในโลกวัตถุเพื่อทำให้มันสมบูรณ์ในตอนท้าย ดังนั้น จุดประสงค์ของจักรวาลจึงเป็นอันเดียวกับของพระคริสต์

เตยาร์คเห็นว่าจิตสำนึกของมนุษย์ไม่เสื่อมสลายไปตามกฎเอนโทรปีที่สสารต้องเสื่อมสลายพระคริสต์ที่กลับเป็นขึ้นมาเป็นทางออกสำคัญที่พ้นกฎนี้ ตามพระคัมภีร์ กฎความเสื่อมนี้คือความตายฝ่ายกาย อย่างไรก็ตามเตยาร์คมีความคิดตรงกับหลักศาสนาที่ว่า การกลับเป็นขึ้นมาของมนุษย์เป็นเครื่องประกันความสมบูรณ์ของมนุษย์ เขายืนยันว่าความสมบูรณ์ของความสำนึกของมนุษย์เป็นเงื่อนไขสำคัญของปารูเซีย ปารูเซียสำหรับเขาจึงเป็นการรวมความสำนึกของมนุษย์อันเป็นผลมาจากความตายและการกลับเป็นขึ้นมาของพระคริสต์

ความคิดทางเทววิทยาเกี่ยวกับศีลมหาสนิท

ก. คำสอนทั่วไปเกี่ยวกับศีลมหาสนิท ในการเลี้ยงอาหารค่ำครั้งสุดท้าย คินที่มีผู้ทรยศพระองค์ (ยูดาส) พระผู้ไถทรงตั้งสักการบูชาพระกายและพระโลหิตของพระองค์ เป็นการสรรเสริญและขอบพระคุณ พระองค์ทรงกระทำเช่นนี้เพื่อให้การถวายบูชาบนกางเขนอยู่ตลอดไปทุกศตวรรษจนกว่าพระองค์จะเสด็จมาอีกและเพื่อมอบอนุสรณ์การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพของพระองค์ไว้แก่พระศาสนจักร อนุสรณ์นี้เป็นศีลแห่งความรัก เครื่องหมายแห่งเอกภาพ สายสัมพันธ์แห่งความรักเมตตากรุณา เป็นสารเลี้ยงชีพซึ่งคริสตชนรับพระคริสต์เจ้าเป็นอาหารเลี้ยงวิญญาณให้จิตใจของตนเต็มเปี่ยมด้วยพระพรมหาน และเป็นการรับรองว่าเขาจะไต่ลี้โรจนการในอนาคตกว

ศีลมหาสนิทช่วยพัฒนาชีวิตพระพรมหานซึ่งทำให้เราเหมือนพระคริสต์เจ้าและทำให้วิญญาณเต็มไปด้วยความรัก นอกจากนี้ศีลมหาสนิททำให้เรารวมเป็นหนึ่งกับพระคริสต์อย่างถาวร แม้แผนยังหายไปแต่เอกภาพทางจิตเป็นการรวมเพื่อเข้าสู่เอกภาพนิรันดร์ พระคริสต์สร้างรหัสกายโดยเปลี่ยนผู้ที่เชื่อให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ศีลมหาสนิทช่วยให้แต่ละคน

สมบูรณ์และทำให้รหัสกาย (พระศาสนจักร) สมบูรณ์ด้วย เช่นที่บอกกล่าวว่าเมื่อเราร่วมรับพระกายของพระคริสตเจ้าเราก็ร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระองค์และระหว่างกันและกัน "เพราะว่าบังนั้นเป็นปังแผ่นเดียวกัน และเราซึ่งมีส่วนรับประทานปังเดียวกันนี้ ถ้าแม้ว่าจะมากมายหลายคน ก็เป็นกายหนึ่งเดียวกัน" (1 โครินธ์ 10.17) ด้วยวิธีนี้ เราทุกคนได้กลับเป็นขึ้นมาและเป็นอวัยวะแห่งพระกายของพระองค์ แต่ละคนต่างเป็นอวัยวะต่าง ๆ ของพระกายนั้น (โรม 12.5) โดยมีพระคริสต์เป็นศีรษะเมื่อมนุษยชาติเข้าถึงยุคสมบูรณ์ของพระคริสต์ พระองค์จะปรากฏองค์ มนุษยชาติจะเข้าร่วมเป็นหนึ่งกับพระคริสต์

เงื่อนไขของการรับศีลมหาสนิทคือ มีความเชื่อ ใ้รับศีลล้างบาปแล้ว และอยู่ในชีวิตพระหรรษทานคือไม่มีบาปหนัก¹

ทฤษฎีของลูเซอ์เชอ์ในเรื่องแน่นอนปังว่าเป็นสารของพระเยซูคริสต์ เข้าในเนื้อปังจริง ๆ (Consubstantiation) ทฤษฎีนี้ปฏิเสธว่าเนื้อขนมปังและเหล้าองุ่นไม่ได้เปลี่ยนเป็นเนื้อและเลือดของพระคริสต์ แต่ยืนยันว่าพระคริสต์อยู่ใน อยู่ด้วยและอยู่ภายใต้เนื้อของขนมปังและเหล้าองุ่น เขายึดความหมายของคำตามตัวอักษรว่า "นี่เป็นกายของเรา" และ "นี่เป็นโลหิตของเรา" เขาไม่ยอมถือว่าเป็นภาพพจน์ เขาให้หลักความเห็นของเขาว่าพระคริสต์สถิตย์อยู่ด้วยนั้นหมายถึงอาจอยู่ที่ใด ๆ ก็ได้ ไม่มีอะไรจำกัด ด้วยฤทธิ์เดชหลังจากพระองค์เสด็จสู่สวรรค์

ความเห็นของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเรียกว่า "แบบแปลงสาร" (Transubstantiation) ตามความเห็นแบบนี้ เมื่อบาทหลวงไ้ประกอบพิธีมิชซา

¹ การพิมพ์คาทอลิกแห่งประเทศไทย. เอกสารแห่งสังคายนาวาติกันที่ 2. พระธรรมนูญเรื่องการเผยของพระเป็นเจ้าและพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (กรุงเทพฯ: มงคลการพิมพ์, 2522), หน้า 60-62.

ถวายขนมปังและเหล้าองุ่นแล้ว ปังและเหล้าองุ่นนั้นก็ไม่ใช่ขนมปังและเหล้าองุ่นดั้งเดิม (แม้ว่าปังและเหล้าองุ่นยังคงคุณสมบัติเดิมอยู่ก็ตาม) ขนมปังและเหล้าองุ่นนั้นจะแปลงสารเป็นเนื้อและเลือดของพระคริสต์เอง ผู้ร่วมพิธีจึงกินเนื้อและเลือดของพระเยซูคริสต์เอง ทุกชิ้นของปังและเหล้ากลายเป็นทุกส่วนของพระคริสต์และเป็นจิตของพระองค์¹

เซนต์โทมัสอะไควนัสกล่าวว่า "ในศีลศักดิ์สิทธิ์นี้ เป็นพระคริสต์เองที่สถิตอยู่อย่างเปิดเผยสาร ขณะที่ศีลศักดิ์สิทธิ์อื่นเป็นเพียงอำนาจของพระองค์และทรงประทับอยู่ชั่วคราว"²

เราจึงกล่าวได้ว่า ปังนี้ไม่ใช่สิ่งแทนเท่านั้นแต่เป็นการประทับอยู่จริงโดยสัญลักษณ์ การเปลี่ยนสาร หมายถึงสารชิ้นหนึ่งทั้งหมดถูกแทนที่โดยสารอื่นทั้งหมด อะไรที่เป็นปังก็กลายเป็นร่างของพระคริสต์ในสิ่งหนึ่ง ๆ เป็นตัวสาร (Substance) ที่เป็นตัวยืนโรงของสิ่งเป็นตัวตนซึ่งเป็นเจ้าของคุณสมบัติต่าง ๆ ที่สิ่งนั้นมีอยู่ แม้คุณสมบัติ (สี กลิ่น รส) จะเปลี่ยนแปลงไป แต่สารยังคงอยู่อย่างเดิม พระเจ้าเป็นสัตย์เพียงอย่างเดียวที่สารไม่อาจแยกคุณสมบัติหรือควาออกได้ (Accident) เพราะพระองค์เป็นจิต ดังนั้นการแปลงสารเช่นนี้มีพระเจ้าเท่านั้นที่ทำได้โดยที่ไม่กระทบต่อคุณสมบัติเดิมของปังเลย ความคิดเรื่องสารเป็นแง่อภิปรัชญาไม่ใช่ฟิสิกส์ เราจึงไม่ควรอธิบายศีลมหาสนิทด้วยกฎของฟิสิกส์และเคมี สารจึงถูกรับรู้ด้วยปัญญาที่สำคัญมากกว่าทางประสาทสัมผัส ศีลมหาสนิทบอกให้เราทราบว่าสารของพระคริสต์ประทับอยู่จริง ขนมปังเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่สำแดงว่าพระเจ้าประทับอยู่แบบสาร เรื่องการแปลงสารนี้จึงเป็นข้อความเชื่อเช่นเดียวกับพระเจ้าอวตารเป็นมนุษย์ได้ ขนมปังก็เช่นกันกลายเป็นพระกายของพระเยซูคริสต์ได้³

¹คอนเนอร์. ที. คัมบลิ้ง. หลักคำสอนคริสตศาสนา. แปลโดยทอด ประสีปเสน. (พระนคร: มิตรนราการพิมพ์, 2512) หน้า 501-502.

²Nicolas, Marie-Joseph. What is the Eucharist? Translated by R.F. Trevett. (New York : Hawthorn Books) 1960. p. 52

³Ibid., pp. 46-48

ทัศนคติของเตยาร์ค

เตยาร์คเห็นว่าเทววิทยาในเรื่องศีลมหาสนิทให้ความกระจ่างในเทววิทยาที่เกี่ยวกับเอกภาพของการสร้างสรรค์และความพยายามของมนุษย์ในการนำความเต็มเปี่ยมให้กับเปเลโรมา เป็นการผสมผสานความคิดส่วนที่เกี่ยวกับอิทธิพลของพระคริสต์และกิจกรรมของมนุษย์ในการเปลี่ยนแปลง โลกที่มีทิศทางมุ่งเอกภาพของทุกสิ่งในพระคริสต์

การไตร่ตรองรหัสธรรมของศีลมหาสนิทสำหรับยุคนี้คือ 1) พระเยซูคริสต์อยู่ในโลกของสสาร แสดงถึงอิทธิพลของพระองค์ที่มีต่อสสาร 2) อิทธิพลของพระคริสต์ในผู้ที่รับศีลมหาสนิทนำไปเพื่อครอบครองโลกทั้งหมด เปลี่ยนแปลงโลกและให้ชีวิตพระเจ้าแก่ผู้เชื่อในพระองค์ 3) ศีลมหาสนิทมีเครื่องหมายเป็นความหลากหลายของวิวัฒนาการในกระบวนการของโลก นั่นคือ โลกทั้งหมดภายใต้อิทธิพลของพระคริสต์ในแผ่นดินกลายเป็นพระกาย พระโลหิตของพระเยซูคริสต์ แผ่นนี้ทำให้จักรวาลศักดิ์สิทธิ์ในหมู่คริสตชน เพราะจักรวาลเป็นพระกายของพระคริสต์ที่มนุษย์ทำให้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ถ้าตั้งใจจดวายเป็นเครื่องบูชาแก่พระเจ้า คำกล่าวที่ว่า "นี่คือกายของฉัน" ของพระเยซูคริสต์หมายถึงทุกสิ่งในจักรวาลซึ่งบำรุงเลี้ยงวิญญาณเพื่อชีวิตพระพรมหานและวิญญาณจะมีชีวิตพระเจ้า

ข. ศีลมหาสนิทและจักรวาล

เตยาร์คเห็นว่ามิชซาแต่ละครั้งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างเอกภาพและเพื่อสร้างประสบการณ์การสัมผัสกับพระเจ้าในจิตของมนุษย์ที่เกิดเป็นจริงในกาลวาศ "ตลอดประวัติศาสตร์มีเหตุการณ์เดียวได้พัฒนาในโลกคือการอวตารที่เป็นจริงขึ้นในแต่ละคนโดยทางศีลมหาสนิท"¹ มิชซาทั้งหมดของมนุษย์ก่อรูปเป็นมิชซาอันเดียวกันซึ่งพระเยซูคริสต์

¹ Teilhard de Chardin. Divine Milieu. (New York: Harper & Row Inc.) 1960. pp. 123-4

อาศัยเพื่อกลมกลืนกับมนุษย์ จักรวาลนี้จึงเป็นจักรวาลที่มีชีวิตและทุกส่วนทุกระดับเชื่อมถึงกันได้ สิ่งที่มีจิตมากที่สุดในโลกคือวิญญาณมนุษย์ซึ่งต้องเป็นจุดนำในวิวัฒนาการของจักรวาล ศีลมหาสนิทมีอิทธิพลต่อมนุษย์ที่ทำให้พระคริสต์แผ่อิทธิพลของพระองค์ไปทั่วจักรวาลได้

ค. ศีลมหาสนิทกับการกำเนิดพระคริสต์ (Chris^{to}genesis)

ปี 1955 เทย์อาร์คเขียนเกี่ยวกับศีลมหาสนิทในเนื้อหาเกี่ยวกับการกำเนิดของพระคริสต์ว่าศีลมหาสนิทเป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดของคริสตศาสนา เพราะศีลมหาสนิทเป็นแกนของการอวตาร นั่นคือ เมื่อคริสตชนได้รับพระเยซูคริสต์ (แผ่นปังที่เสกแล้ว) ในพิธีมิชซาเราก็ได้ติดต่เป็นส่วนตัวกับอำนาจของพระเยซูคริสต์ พิธีมิชซาเป็นกระบวนการอันหนึ่งของการแปรสภาพเป็นพระคริสต์ ศีลมหาสนิทเป็นทางสว่างของพลังพระเจ้าที่เป็นเอกภาพและถูกปรับให้เข้ากับหน่วยต่าง ๆ ที่เป็นจิตของจักรวาล เมื่อคริสตชนร่วมมิชซาเขาสัมผัสกับใจกลางของวิวัฒนาการ เพราะการรับศีลที่เป็นองค์พระคริสต์เท่ากับเขาเข้าร่วมในกระบวนการของคริสตกำเนิด สิ่งที่เขาไม่ได้คือการรวมเป็นหนึ่งกันทั้งหมดของโลกในวิวัฒนาการ รหัสกายของพระคริสต์เป็นศูนย์กลางกายภาพ (อยู่ในอาณาจักรของมนุษย์และส่วนตัวได้) พระองค์ใช้แผ่นศีลเพื่อรวบรวมบรรดาผู้ที่เชื่อพระองค์ในทุกแ่งและทุกสถานที่ เป็นแบบของอำนาจพิเศษที่พระคริสต์อยู่กับทุกคนและในทุกสิ่งได้ พระเยซูคริสต์เป็นหน่วยสากลในโลกนี้จริง เป็นแหล่งซึ่งควบคุมภายในและแผ่สรรพานุภาพของพระคริสต์เข้าในกระบวนการทั้งหมดของจักรวาล จุดประสงค์ของการควบคุมคือความรอคอยของมนุษยชาติให้สร้างความเต็มเปี่ยมของพระคริสต์ในวาระสุดท้ายและการสร้างโลกใหม่อย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ในเวลาเดียวกันพระคริสต์ทำให้วัตถุศักดิ์สิทธิ์ด้วยพระองค์เองและนำไปสู่การเปลี่ยนรูปแบบถาวรตามที่ได้ทรงสัญญาไว้

ถ้าพระคริสต์เป็นอันเดียวกับโอเมก้า พระองค์ก็เป็นรังสีทางกายภาพที่แผ่เหนือทุกสิ่งในทุกสิ่งและกระตุ้นทุกสิ่ง ในฐานะที่เป็นผู้เคลื่อนไหวแรกของการสร้างเอกภาพที่สร้างสรรค์ของจักรวาลพระคริสต์ทรงมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในการเปลี่ยนจักรวาลให้มุ่งไปหาพระองค์

ในปาฐกถา

เตยาร์คกล่าวถึงศีลมหาสนิทว่าเป็นการเปิดเผยพระเจ้าผู้เป็นแหล่งของทุกสิ่งหรือในที่นี้เรียกสั้น ๆ ว่า เทวบริยากาศ (Divine Milieu) เทวบริยากาศเป็นสิ่งเกี่ยวข้องกับโอเมก้าว่า อาณาจักรของพระเจ้าอยู่ในมนุษย์อยู่แล้วเมื่อมนุษย์สำนึกว่าเขามีชีวิตเพื่อการรับรู้เทวภาพที่แผ่ขยายรอบตัวเขา จิตวิญญาณใหม่ในมิติใหม่จะเข้าสู่ชีวิตของเขา เขาจะพบสัตว์สากล (Universal Being) ซึ่งเป็นแหล่งของญาณของมนุษย์ส่วนใหญ่ การสำแดงที่ชัดเจนของเทวบริยากาศคือทางศีลมหาสนิทที่มีพลังอย่างเจียบ ๆ ในการสังเคราะห์ทุกหน่วยในโลกเข้าด้วยกัน ศีลมหาสนิทช่วยให้มนุษย์ก้าวหน้าในคุณธรรมเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ ความศรัทธาและความซื่อสัตย์ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือสร้างความก้าวหน้าของชีวิตพระเจ้าโดยการรับรู้ความมีอยู่ของพระเจ้า เตยาร์คยกข้อความคิดนี้เป็นแบบอชฌัตติกญาณคือเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในปัจจุบันโดยใช้พรสวรรค์ที่พระเจ้าให้เพื่อเข้าถึงความสมบูรณ์สูงสุด เราไม่อาจใช้เหตุผลหรือความคิดแบบมนุษย์ เตยาร์คเห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับการถึงคุณจากพระเจ้าเป็นเรื่องของความมั่งคั่ง เป็นเอกภาพที่ไม่ซัดและเป็นสิ่งสุดท้ายของสัตเป็นสิ่งที่สูงสุดและความสมบูรณ์สูงสุดของ "การกระษานต์ที่นำไปสู่ความเจริญ" (Passivities of growth) พระเจ้าพยายามให้เรารับรู้พระองค์โดยประทานพระพรที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อทำให้เราตื่นตัวในการรับรู้การประทับอยู่ของพระองค์ เตยาร์คแนะนำให้เราคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผลและการภาวนา สรุปได้ว่าเตยาร์คยืนยันว่าตนรู้และรู้สึกพระเจ้าประทับอยู่ในทุกแห่งรอบตัวเขา¹

ความคิดทางเทววิทยาเกี่ยวกับพระศาสนจักรคาทอลิก

ชาวคริสต์เชื่อว่าคริสตศาสนจักรเป็นเครื่องมือและเครื่องมือที่บันดาลให้มนุษย์มีเอกภาพกับพระเจ้าและเอกภาพระหว่างมนุษย์ชาติอย่างมากเพื่อให้อาณาจักรของ

¹ Teilhard de Chardin. The Divine Milieu. (New York: Harper & Row, Inc.) 1960. p. 131-132.

พระเจ้าปรากฏอย่างสมบูรณ์เมื่อพระคริสต์เสด็จมาครั้งที่สอง แผนการของพระบิดาคือ ยกมนุษย์ขึ้นให้มีส่วนร่วมในชีวิตของพระองค์โดยเป็นบุตรบุญธรรมของพระองค์ทางพระบุตร เพื่อปฏิบัติตามน้ำพระทัยของพระบิดาข้อนี้ให้สำเร็จไป พระคริสต์ทรงเริ่มตั้งอาณาจักรสวรรค์ขึ้นในโลก

พระศาสนจักรหรืออาณาจักรของพระคริสต์ได้เริ่มแล้วด้วยพระโลหิตของพระคริสต์ (ยอห์น 19.34) สมตามพระวาจาของพระองค์ว่า "ส่วนเรา ถ้าถูกยกขึ้นเมื่อไร ก็จะต้องทุกคนให้มาหาเรา (ยอห์น 12.32) งานการ กอบกู้ของพระองค์ดำเนินต่อไปนอกจากแสดงออกในพิธีถวายบูชามิสซาแล้วยังบันดาลให้ผู้มีความเชื่อใคร่ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวประกอบเข้าเป็นรหัสกายของพระคริสต์ด้วย (1 โครินธ์ 10.17) มนุษย์ทุกคนได้ถูกเรียกให้เข้ามารวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระคริสต์เข้าเสมอ เมื่องานที่พระบิดาทรงให้พระบุตรประกอบในโลกสำเร็จแล้ว (ยอห์น 17.4) พระบิดาส่งพระจิตเจ้ามาในวันเพ็นเทคอสเต เพื่อทำให้พระศาสนจักรศักดิ์สิทธิ์อยู่เสมอไป ดังนั้นบรรดาผู้ที่มีความเชื่อก็เข้าถึงพระบิดาเจ้าอาศัยพระบุตรในพระจิตองค์เดียวกัน

การสร้างพระรหัสกายของพระคริสต์เป็นจุดหมายหนึ่งของการไถ่บาปมนุษย์ การไถ่บาปของพระคริสต์เป็นการสร้างสิ่งใหม่ (กาลาเทีย 1.15, 2 โครินธ์ 5.17) พระองค์ทรงเรียกมนุษย์จากชาติต่าง ๆ มาพร้อมกัน ทรงประทานพระจิตของพระองค์บันดาลให้เป็นพี่น้องของพระองค์แล้วทรงประกอบเข้าเป็นพระรหัสกายของพระองค์

ในพระรหัสกายนั้น ชีวิตของพระเยซูคริสต์หลังไหลเข้าไปในผู้มีความเชื่อ อาศัยศีลศักดิ์สิทธิ์ เขาก็รวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสต์เหมือนอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ แม้ว่าจะมีจำนวนมากมายก็ประกอบเป็นร่างเดียวกันฉันใด ผู้มีความเชื่อในพระคริสต์เจ้าก็เช่นเดียวกัน (โครินธ์ 12.12) ดังนั้นในการสร้างพระรหัสกายของพระคริสต์จึงมีอวัยวะและหน้าที่ต่าง ๆ กัน มีพระจิตเจ้าแต่เพียงองค์เดียวซึ่งแบ่งปันแจกจ่ายพระคุณต่าง ๆ

ของพระองค์เพื่อความดีความเจริญของพระศาสนจักรตามความมั่งคั่งของพระองค์และความต้องการของหน้าที่ (1 โครินธ์ 12.1-11) พระจิตส่งเสริมความรักรู้กันในหมู่ผู้มีความเชื่อ

พระคริสต์เป็นที่รักแห่งพระกายคือเป็นผู้นำในพระศาสนจักร พระองค์เป็นคนแรกที่กลับเป็นขึ้นจากบรรดาผู้ตาย สมาชิกของพระศาสนจักรทุกคนจำต้องเลียนแบบจากพระองค์ จนกว่าพระคริสต์จะได้เป็นตัวแทนขึ้นในตัวเรา (กาลาเทีย 4.18) เมื่อตายและได้กลับคืนชีพพร้อมกับพระองค์แล้วเราก็รวมอยู่ในรหัสกายแห่งชีวิตของพระองค์ด้วยจนกว่าจะได้ครองราชย์พร้อมกับพระองค์ (ฟป. 3.21, อฟ. 2.6)

คริสตศาสนจักรแม้ว่าจะต้องการทรัพย์สมบัติฝ่ายโลกในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ก็มิได้ตั้งขึ้นเพื่อแสวงหาความรุ่งเรืองฝ่ายโลก แต่ "เพื่อประกาศข่าวดีแก่ผู้ยากจนและเพื่อบรรเทาผู้โศกเศร้า" เหมือนที่พระบิดาส่งพระคริสต์มา (ลูกา 4.18) และเพื่อแสวงหาและช่วยผู้ที่เสียไปให้รอด (ลูกา 19.10) พระศาสนจักรซึ่งช่วยคนบาปจำนวนมากไว้จึงเป็นพระศาสนจักรที่ศักดิ์สิทธิ์และขณะเดียวกันยังคงต้องรับการชำระให้บริสุทธิ์อยู่เสมอ พระศาสนจักรยังเหมือนนักจาริกแสวงบุญในโลกซึ่งต้องแสวงหาและรับความช่วยเหลือจากพระเจ้า นอกจากนี้พระศาสนจักรยังเปรียบเหมือนเจ้าสาวนิรมลแห่งพระซุสพา (พระคริสต์) พระคริสต์เจ้าทรง "รักและทรงพลีพระองค์เพื่อจะได้คัลให้เธอศักดิ์สิทธิ์" (เอเฟซัส 5.26) อย่างไรก็ตามผู้ที่ไม่ใช่คริสตชนต่างมุ่งหาพระเจ้าโดยจริงใจ ปฏิบัติตามเสียงมโนธรรมบอก โดลมีพระพรหมทานช่วยเขาก็จะได้รับความรัก

พระศาสนจักรทำงานในโลกด้วยความรักเพราะมีความเชื่อมั่นว่าพระคริสต์ทรงประทับอยู่ทางวิญญาณ (มัทธิว 18.20) พระศาสนจักรรอกอยการเสด็จกลับมาครั้งที่สองของพระคริสต์เพื่อตอบแทนด้วยชีวิตนิรันดร¹

¹ การพิมพ์คาทอลิกแห่งประเทศไทย. เอกสารแห่งสภาสังคายนาวาติกันที่ 2
"พระธรรมนูญเรื่องพระศาสนจักร" (กรุงเทพฯ: มงคลการพิมพ์) 2522 หน้า 4-20.

ทัศนะของเตยาร์ค

เตยาร์คเห็นว่าพระคริสตศาสนจักรเป็นลำดับชั้นใหญ่หรือไฟล์ม (Phylum) ของวิวัฒนาการ คำว่า "ไฟล์ม" เป็นคำเปรียบเทียบหมายถึง "มัด" หลายสายของแกนวิวัฒนาการ เพราะคริสตศาสนจักรรวบรวมกลุ่มของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้เป็นความจริงได้ การเติบโตของไฟล์มเหมือนเป็นลำดับชั้นต่อเนื่องจากการที่มนุษย์เริ่มรู้จักการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

คริสตศาสนาเป็นแกนที่จะแปรสภาพของสังคมอันเป็นจุดสุดท้ายของวิวัฒนาการ มนุษย์ในวาระสุดท้ายของวิวัฒนาการจึงหมายถึงปาฐุ เชียหรือการเสด็จมาครั้งที่สองของพระคริสต์ในวาระสุดท้าย เพราะเตยาร์คถือว่าปาฐุ เชียเป็นจุดสูงสุดของความสำนึกซับซ้อนเพื่อกระโดดไปสู่ความสมบูรณ์เต็มที่

วิจารณ์เรื่องพระศาสนจักรคาทอลิก

ผู้เขียนเห็นว่าความคิดของเตยาร์คในเรื่องการทำงานอย่างจริงจังของคริสตชน และของพระศาสนจักรในโลกตรงกับพระคำของสมเด็จพระสันตะปาปาปอลที่ 6 ที่ทรงเขียนถึงพระคาร์ดินัลรอยในสังเขบสาร "ออกโตเยซีมา อักเวนีแอนส์" (Octogesima Adveniens) เนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปีของพระสมณสาร "เรอุม โนวารุม" (Rerum Novarum) ของสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 13 และมีความคิดอีกหลายข้อที่ตรงกันเช่น การยอมรับการทำงานของคนที่ไม่ใช่คริสตชนว่ามีค่าเพราะในส่วนตัวของมนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง เน้นให้คริสตชนเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสังคมโดยมีความเชื่อว่าพระจิตทรงทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของคริสตชนในปัจจุบันและในอนาคต ทั้งนี้ให้คริสตชนถือว่างานที่ทำในโลกนี้เป็นงานไถ่บาปของพระคริสต์ที่ดำเนินอยู่ในโลกนี้

ผู้เขียนใคร่ขอสรุปความจากสังเขปสารที่เกี่ยวกับการทำงานเพื่อพัฒนาสังคมมนุษย์ดังนี้ ปัจจุบันพระศาสนจักรคาทอลิกเน้นให้คริสตชนรักษาความจริง (พระเจ้าทรงรักมนุษย์) ตามพระวรสารไว้ ขณะเดียวกันให้สำนึกว่าตนต้องทำงานเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ ช่วยเหลือคนจน สร้างความยุติธรรมและสันติในสังคม คริสตชนต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ส่วนการที่คริสตชนจะทราบว่าสิ่งใดควร เปลี่ยนแปลงหรือไม่นั้นให้คริสตชนศึกษา วิทยาการความรู้ต่าง ๆ ในปัจจุบันเกี่ยวกับมนุษย์อย่างจริงจัง และใช้มนธรรมของเขาตัดสินสภาพการณ์ที่เขาอาศัยอยู่ แนวการทำงานให้ยึดถือคำสอนพระวรสาร เป็นเหมือนหลักการ ไม่ใช่ถือว่าเป็นคำตอบแบบสำเร็จรูป ดังนั้นจึงต้องมีคิดแปลง ปรับปรุงคำสอนทุกเมื่อและให้เข้ากับสภาพการณ์แต่ละชนิด ในการตัดสินปัญหา แต่ละอย่างพึงสังวรถึงคำสอนเกี่ยวกับชีวิตสังคมของพระศาสนจักรและวินิจฉัยเอาเองว่าจะใช้มาตรการใดดำเนินการ หลังจากนั้นให้คริสตชนลงมือพัฒนาสังคมจริง ๆ เพราะรู้หลักการเฉย ๆ ไม่เป็นการเพียงพอ ดังนั้นสิ่งแรกที่คริสตชนต้องทำคือ การกลับใจ ความถ่อมตัวขั้นพื้นฐานซึ่งจะทำให้กิจกรรมทุกอย่างของเขา ยึดหยุ่นได้ไม่แตกแยก กล้าเผชิญหน้ากับสิ่งใหญ่โตที่เขาต้องกระทำ¹

ความคิดของเคยาร์คที่ยืนยันว่าพระศาสนจักรคาทอลิกเป็นเหมือนไฟรัศมีใหญ่ หรือจุดศูนย์กลางของสังคมมนุษย์กลุ่มต่าง ๆ จะเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อคริสตชนร่วมมือกันทำงานตามข้อความข้างต้นส่วนเรื่องความเป็นเอกภาพของมนุษยชาติจะเป็นไป ได้ก็ต่อเมื่อคริสตชนมีความเชื่อว่าพระเจ้าทรงรวบรวมคริสตชนทั่วทุกแห่งเข้าด้วยกัน

¹ ญูย์สังคมพัฒนา. เราจะทำอะไรบ้าง. ถอดความจากสังเขปสาร Octogesima Adveniens ของสมเด็จพระสันตะปาปาปอลที่ 6 ถึงพระคาร์ดินัลรอย (กรุงเทพฯ: ฌองวิทยาการพิมพ์, 2518), หน้า 7, 47-50.

และคริสตชนแต่ละคนในสถานที่ต่าง ๆ ของโลกและทุกอาชีพสำนึกว่าตัวเองต้องรับผิดชอบต่อ
 ต่อโลกรอบ ๆ ตัวเขา¹ นอกจากนี้พระสันตะปาปาจอห์นที่ 23 ได้ให้คำตอบเกี่ยวกับการ
 การสร้างเอกภาพสมบูรณ์ของชุมชนมนุษยชาติที่มีอิสรภาพสมบูรณ์อันเป็นการแปรสภาพของ
 สังคม (จุดหมายของวิวัฒนาการตามความคิดของเคเยอร์ก) ไว้ว่า

การที่มนุษย์อยากมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบใด ๆ นั้น ถือเป็นธรรมชาติขั้น
 พื้นฐานของมนุษย์เอง... ลัทธิประชาธิปไตยแบบใหม่ ๆ น่าจะเป็นแบบศูนย์ดวง
 กับวิทยาการที่กำลังเจริญขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งคงกล่าวนี้จะทำให้แต่ละคนได้รับความรู้
 จนสามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้และมีส่วนในความรับผิดชอบต่าง ๆ ดังนั้น
 กลุ่มชนก็จะกลับกลายเป็น "ชุมชน"... ขณะเดียวกันกับที่มนุษย์ร่วมมือกันสร้าง
 ปรากฏการณ์ขึ้นนั้น อิสรภาพก็จะเจริญขึ้นอย่างแท้จริง สำหรับคริสตชน อิสรภาพ
 หมายถึงการตายต่อตัวเองในพระเจ้า พระเจ้าทรงปลดปล่อยเราให้เป็นอิสระด้วย
 อิสรภาพแท้ซึ่งรื้อฟื้นใหม่สำหรับมนุษย์ในการสิ้นพระชนม์และการกลับคืนพระชนม์ชีพ
 ของพระคริสต

สรุปแล้วความคิดของเคเยอร์กเกี่ยวกับความสำคัญและการทำงานในโลกของ
 พระศาสนจักร เป็นที่ยอมรับได้และสอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักรในปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Ibid., p. 46.